Finanšu ministrija

PĀRSKATS PAR FINANŠU MINISTRIJAS 2025. GADĀ IZLIETOTAJIEM RESURSIEM UN SASNIEGTAJIEM REZULTĀTIEM

2025. GADA FM SASNIEGUMI UN RĀDĪTĀJI

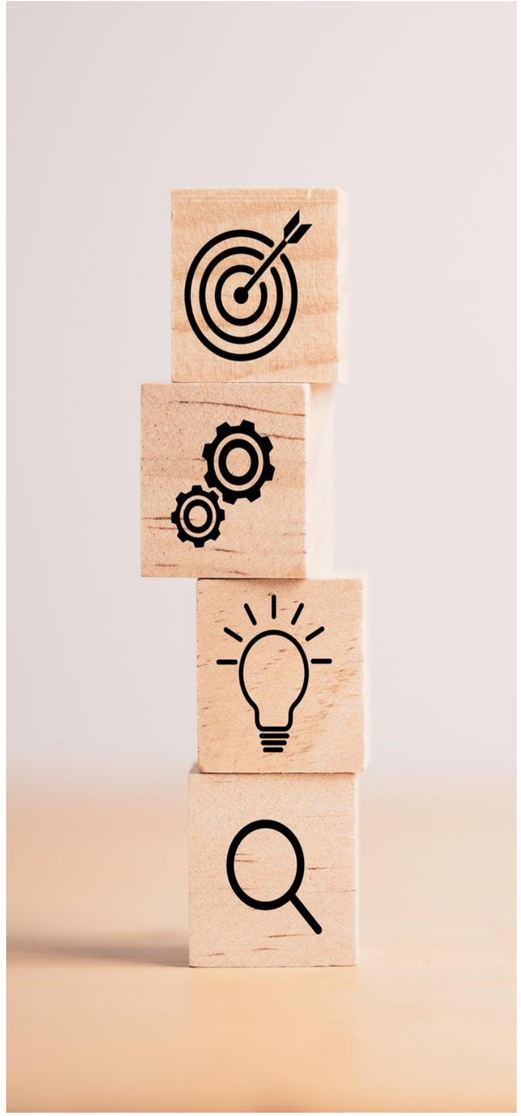

- Pēc divu gadu stagnācijas **2025.gadā atjaunota ekonomikas izaugsme. Kopumā 2025. gadā ekonomika pieauga par 2,1%** (IKP pret iepriekšējo gadu), tas ir mērķtiecīgas un pārdomātas fiskālās politikas rezultāts.
- **Ekonomiskās aktivitātes kāpums** – pieaugot uzņēmumu peļņai, iedzīvotāju ienākumiem un patēriņam – **2025. gadā nodrošinājis nodokļu ieņēmumu pieaugumu, kas, salīdzinot ar 2024. gadu, palielinājies par 769 miljoniem euro jeb 5,3** %, kopumā sasniedzot 15,2 miljardus euro gadā.
- **Spēcīgs investīciju kāpums – par 9,8%** no IKP**,** ko veicināja gan straujāka ES fondu projektu realizācija, gan uzņēmumu kreditēšanas pieaugums, veicinot privātās investīcijas.
- **2025. gads noslēgts ar zemāku budžeta deficītu nekā plānots – 2,4% no IKP** prognozēto 2,9% vietā, **kas apliecina atbildīgu un disciplinētu valdības rīcību izdevumu kontrolē.**
- **2025. gadā īstenoti plaši izdevumu pārskatīšanas un optimizācijas pasākumi.** Rezultātā **valsts pamatbudžeta izdevumi 2026. gadā samazināti par 243,4 milj. euro, savukārt vidējā termiņā no 2026. līdz 2028. gadam – par 844,1 milj. euro.**
- **Atbildīgi pārvaldītas valsts finanses, ko apliecina Latvijas kredītreitings «A» līmeņu grupā –** valdības spēja īstenot fiskāli atbildīgu politiku.

FINANŠU MINISTRIJAS RESORS

FM ĪSTENOTĀS POLITIKAS UN DARBĪBAS JOMAS

1. **Publisko izdevumu un valsts parāda vadība - 510,4 *milj.***
2. **Valsts ieņēmumu (t.sk. muitas) politikas vadība - 199,4 *milj.***
3. **ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības vadība - 889,2 *milj.***
4. **Valsts nekustamo īpašumu būvniecības finansēšana - 10,2 *milj.***
5. **Maksājumu nodrošināšana starptautiskajās organizācijās - 380,1 *milj.***

PADOTĪBAS IESTĀDES

- Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
- Iepirkumu uzraudzības birojs
- *Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcija* *
- Valsts ieņēmumu dienests
- Valsts kase

KAPITĀLSABIEDRĪBAS

- Akciju sabiedrība «Attīstības finanšu institūcija «Altum»»
- Valsts akciju sabiedrība «Latvijas Loto»
- Valsts akciju sabiedrība «Valsts nekustamie īpašumi»
- Valsts SIA «Latvijas proves birojs»

** IAUI reorganizācija – funkcijas ar 01/04/2026 iekļautas VID*

MINISTRIJAS BUDŽETS

Ministriju pamatbudžeta plānotie izdevumi (*bruto milj. euro*) **un īpatsvars kopējos ministriju valsts pamatbudžeta izdevumos 2025. gadā** (*%*)

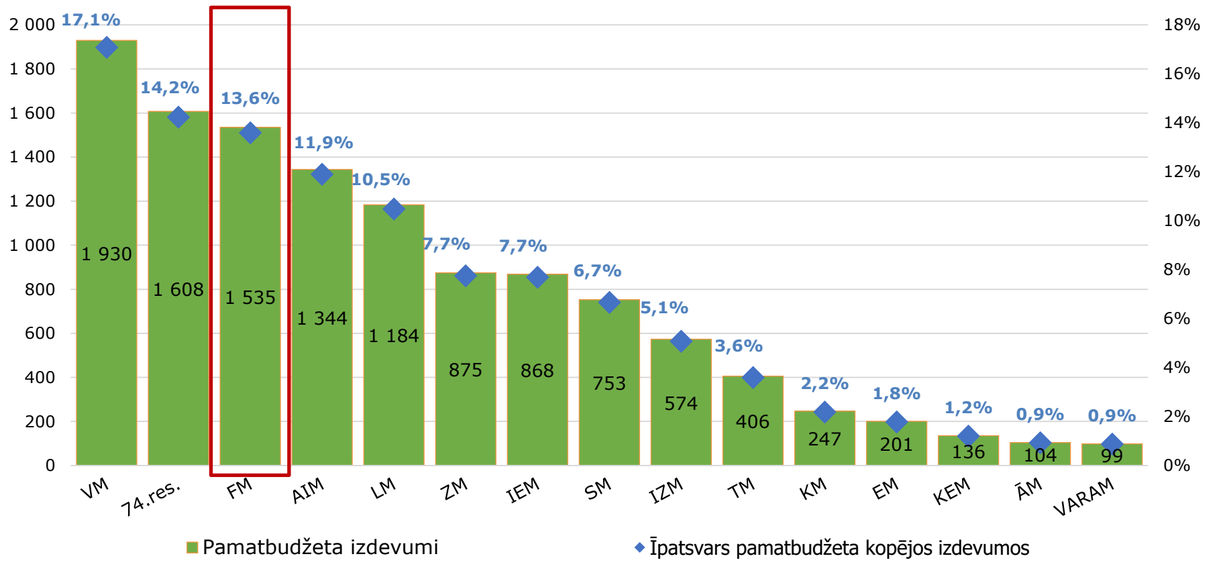

2025. gada faktiskā izpilde ir lielāka pret sākotnējo plānu par **454,3 milj. euro, jo piešķirts papildus finansējums no «Nesadalītais finansējums Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu un pasākumu īstenošanai»*

Izdevumi 2025. gadā katrai politikas un darbības jomai, % un *milj. euro* (izpilde)

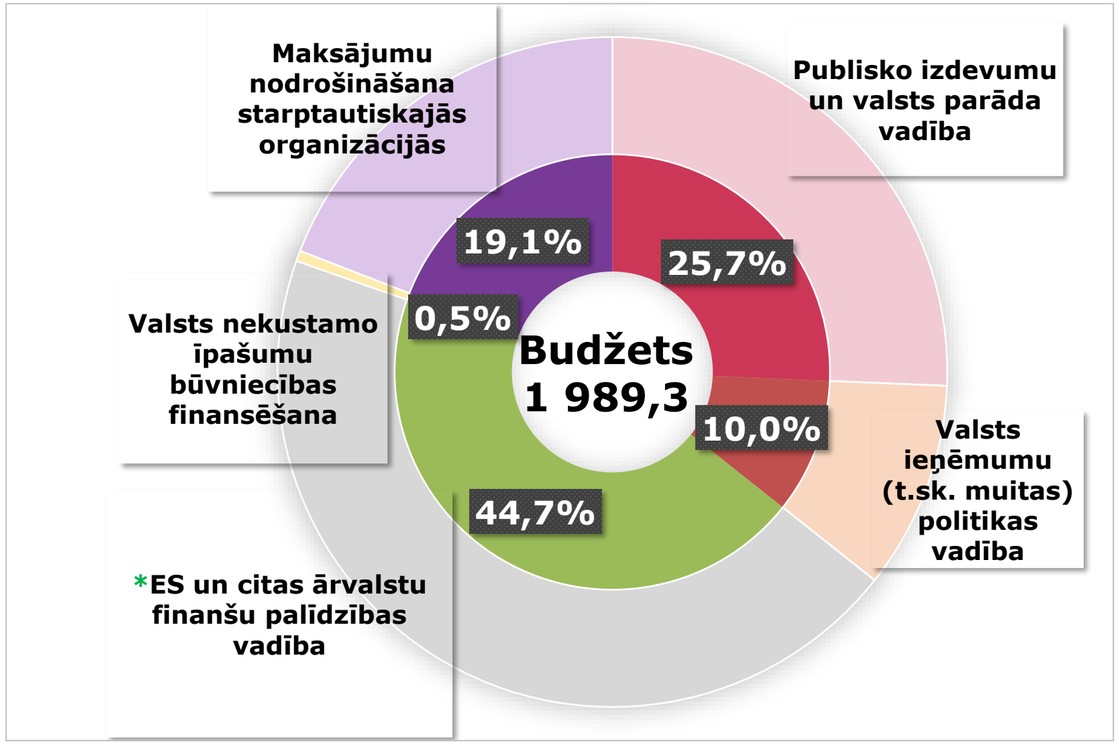

87,97% no visiem FM izdevumiem ir paredzēti kopējo valsts saistību izpildei, t.sk.:

- izdevumi valsts parāda vadībai;
- iemaksām ES budžetā un iemaksām starptautiskajās organizācijās;
- ES finansējums projektu un pasākumu īstenotājiem;
- ĀFP programmu administrēšanai.

Finanšu ministrijas kopējie izdevumi *(milj. euro)* un izdevumu izmaiņas pret iepriekšējo gadu, pārskatīšanas rezultātā Finanšu ministrijas resora finansējums 2026. gadam samazināts par 49,6 *milj. euro*, t.sk. samazinot 455 amata vietas

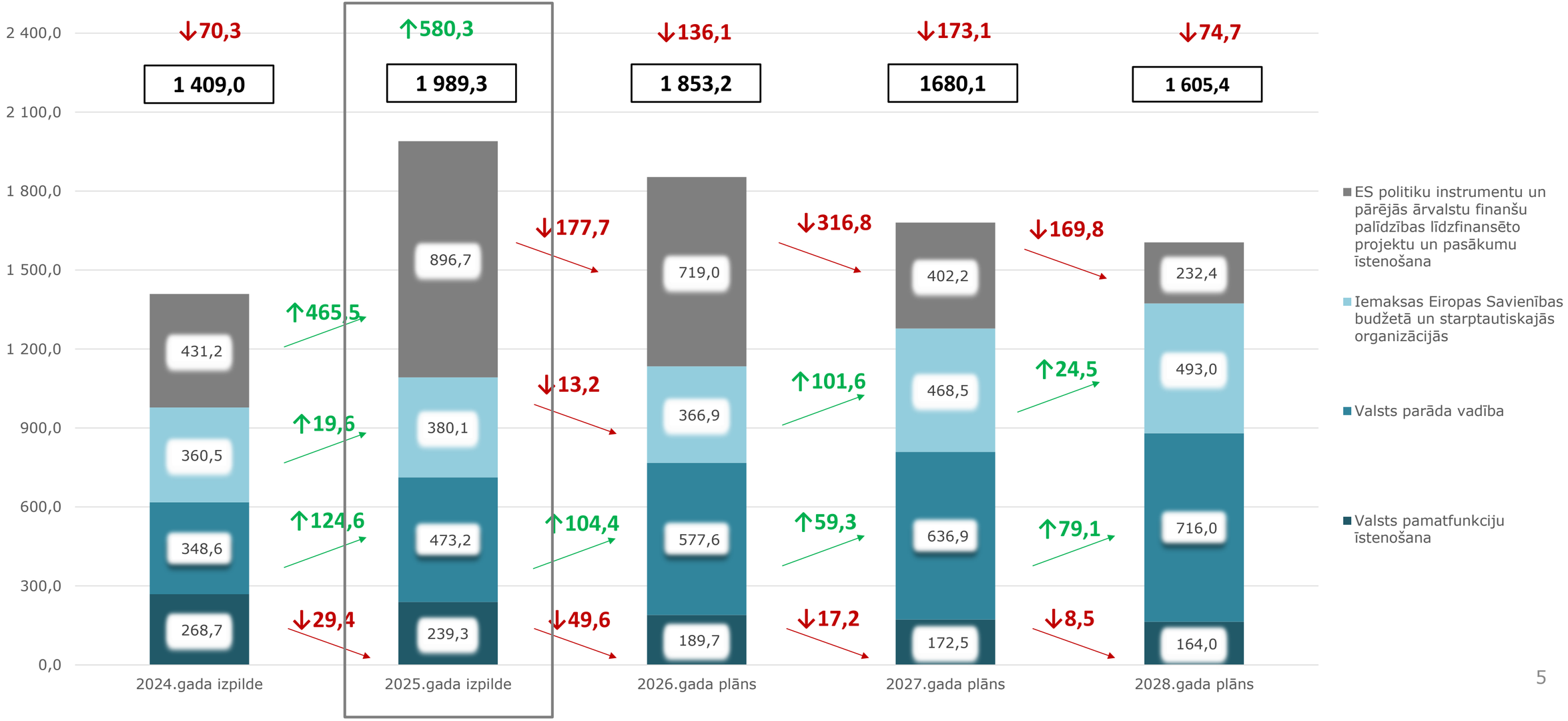

PUBLISKO IZDEVUMU UN VALSTS PARĀDA VADĪBA (IZDEVUMI - 510,4 *milj. euro*)

Politikas mērķi:

- **Ekonomiskajā ciklā sabalansēts vispārējās valdības budžets.**
- **Publiskā iepirkuma efektivitāte un stratēģiska izmantošana (videi draudzīgs, inovatīvs un sociāli atbildīgs) publisko resursu izmantošanas veicināšanā**

Politikas rezultatīvie rādītāji:

- Pašvaldībām pieejamais aizņēmumu kopējais palielinājums (milj. euro)
- Izdevumu pārskatīšanas ietvaros pārskatīto izdevumu īpatsvars no valsts pamatbudžeta izdevumiem pamatfunkciju īstenošanai (%)
- Valsts budžeta izdevumu īpatsvars no IKP (%)
- Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķis no IKP (%)
- Kārtējā gadā veikto procentu izdevumu attiecības pret iepriekšējā gada valsts parāda apjomu pieļaujamā pozitīvā novirze no iepriekšējā gada rādītāja (bāzes punkti)

PUBLISKO IZDEVUMU UN VALSTS PARĀDA VADĪBAS KPI

Vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķis no IKP (%)

*(*2025. gadam FSP 2026. gada Progresa ziņojums novērtējums - 2026. gada aprīlis) ver*

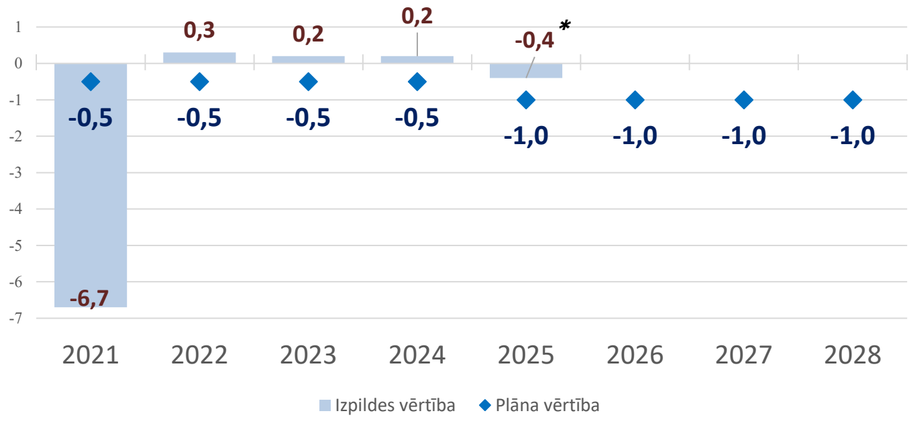

Izdevumu pārskatīšanas ietvaros pārskatīto izdevumu īpatsvars no valsts pamatbudžeta izdevumiem pamatfunkciju īstenošanai (%)

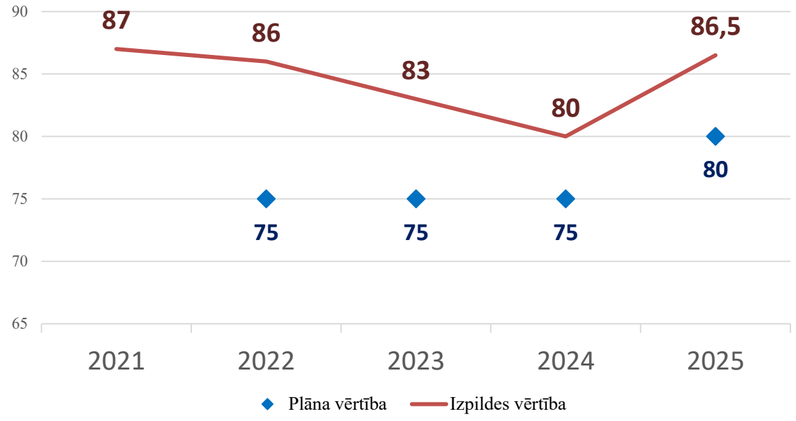

Valsts budžeta izdevumu īpatsvars no IKP (%)

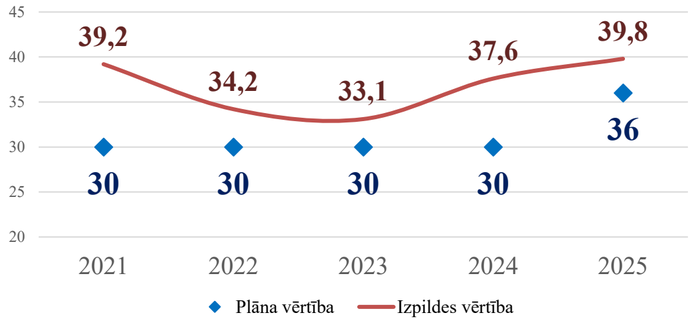

PUBLISKO IZDEVUMU UN VALSTS PARĀDA VADĪBAS KPI

Kārtējā gadā veikto procentu izdevumu attiecības pret iepriekšējā gada valsts parāda apjomu pieļaujamā pozitīvā novirze no iepriekšējā gada rādītāja (bāzes punkti)

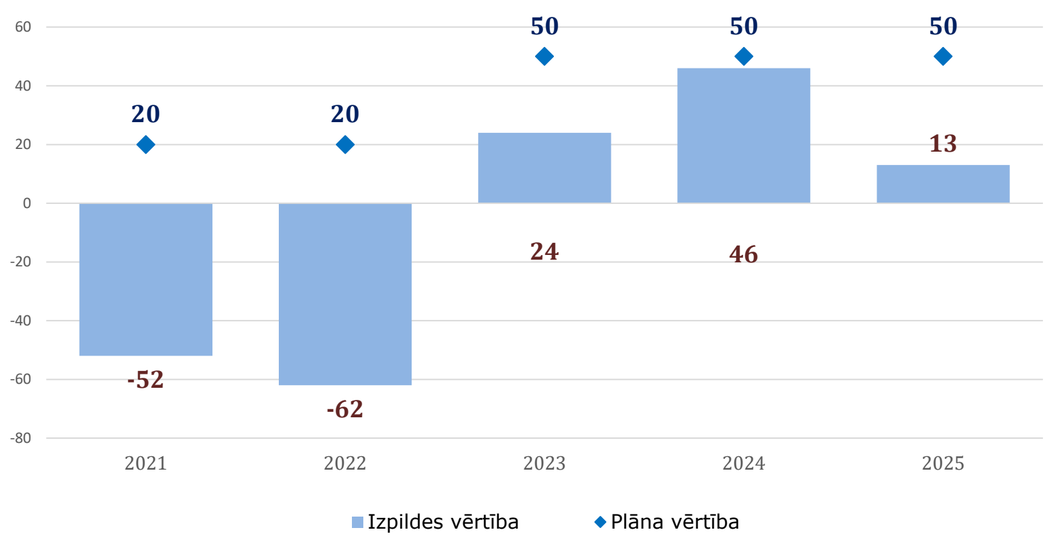

Pašvaldībām pieejamais aizņēmumu kopējais palielinājums (milj. euro)

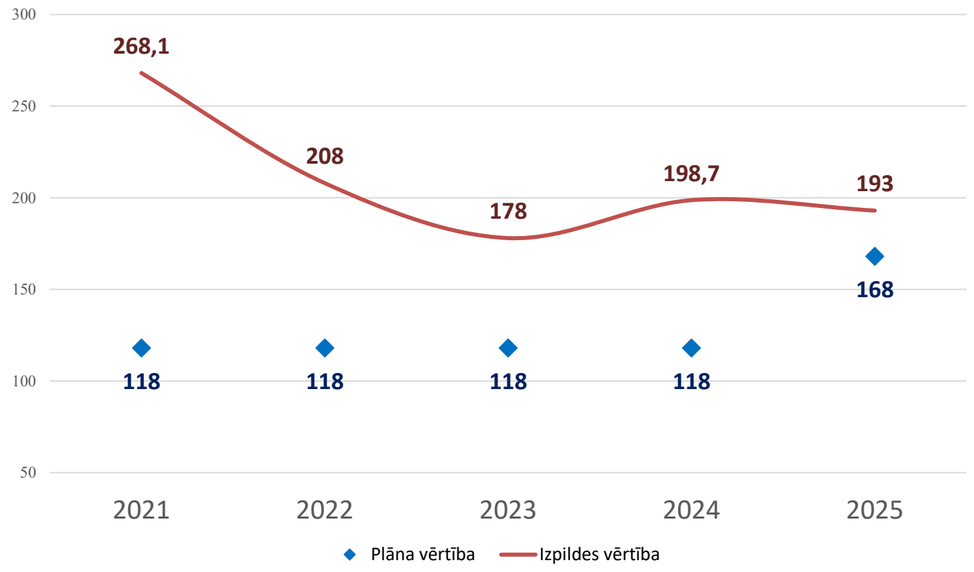

Fiskālā disciplīna un ekonomikas izaugsme – pozitīvs signāls investoriem un sabiedrībai, apliecinot valsts spēju nodrošināt stabilu un prognozējamu attīstību

- Ievērojot nacionālos un ES fiskālos noteikumus, izstrādāts **Latvijas Fiskāli strukturālā plāna 2025. - 2028. gadam (FSP) 2025. gada Progresa ziņojums.** Ziņojumā izklāstītas makroekonomiskās un fiskālās prognozes un, balstoties uz tām, **pēc spēkā esošajiem fiskālajiem nosacījumiem tika noteikta indikatīvā fiskālā telpa, kalpojot par pamatu lēmumiem par iespējamajiem valsts budžeta prioritārajiem attīstības virzieniem.**

- **Apstiprināts valsts budžets vidējam termiņam (2026. – 2028. gadam)**, paredzot, ka vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances mērķis nepārsniedz 1% no IKP, kā noteikts FDL (ņemot vērā, ka valsts izņēmuma klauzulas fiskālā ietekme 2026. gadā 0,48 % no IKP, 2027. gadā 1,10 % no IKP, 2028. gadā 1,00 % no IKP).

- **Pakāpenisks vispārējās valdības parāda līmeņa pieaugums līdz 55 % no IKP,** nepārsniedzot šo vērtību un vidējā termiņā ievērojot FDL noteikto parāda nosacījumu (60 % no IKP). **Ilgtermiņā vispārējās valdības parāds tiks uzturēts mērenā, ilgtspējīgā līmenī, nodrošinot parāda saistību pārfinansēšanu ar optimāliem nosacījumiem.**

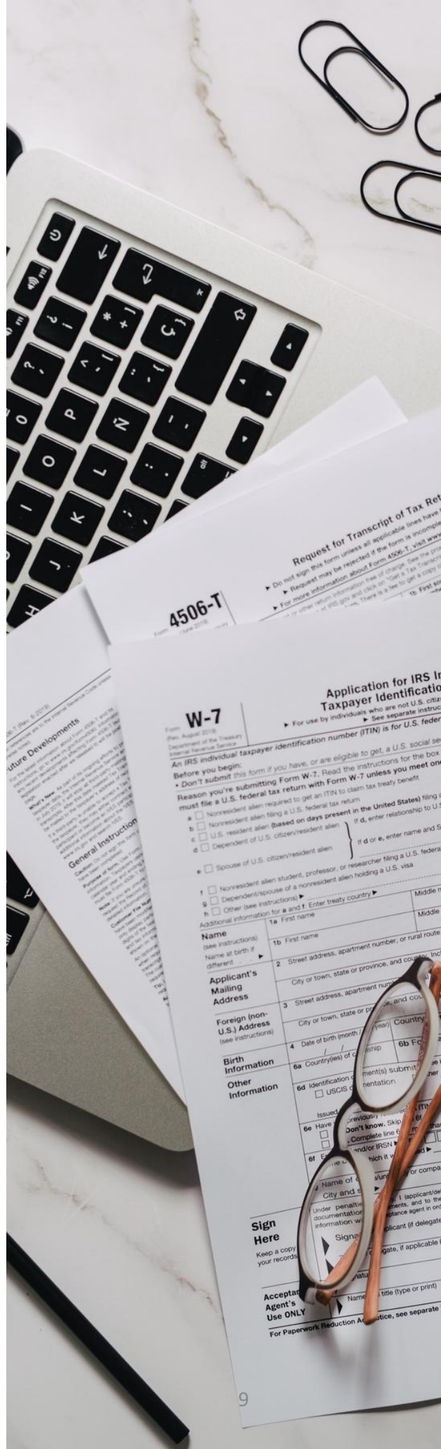

FM sadarbībā ar citām institūcijām īstenojusi valsts budžeta izdevumu pārskatīšanu – kas deva iespēju 2026. gadā samazināt pamatbudžeta izdevumus par 243,4 milj. euro un vidējā termiņā par 844,1 milj. euro, stiprinot fiskālo disciplīnu *(bāzes izdevumu samazinājums)*

Minētais nodrošināts, ieviešot iepriekšējo gadu izdevumu pārskatīšanas pasākumus un koriģējot prioritāros pasākumus, samazinot valsts parāda vadības pozīciju, samazinot valsts pamatbudžeta pamatfunkciju izdevumus, tostarp pārskatot vēlēto amatpersonu un tiešās valsts pārvaldes iestāžu atalgojuma sistēmas (iesaldējot algas un pārskatot to plānotos pieaugumu apmērus, ierobežojot naudas balvas un prēmijas).

VIDĒJĀ TERMIŅA VALSTS BUDŽETA IZDEVUMI SAMAZINĀTI 844,1 MILJ. EURO APMĒRĀ (2026.-2028.)

Uz 1.lasījumu 814,1 milj. euro

	2026	2027	2028
Gatavojot #Budžets2025, veiktais bāzes izdevumu samazinājums	50 *milj. €*	50 *milj. €*	50 *milj. €*
Bāzes izdevumu samazinājums atbilstoši 2025. gada 26. augusta MK lēmumam un veiktajiem pasākumiem uz 2. lasījumu	181 *milj. €*	165,2 *milj. €*	162,8 *milj. €*
Gatavojot #Budžets2026, papildu izdevumu samazinājums	12,4 *milj. €*	89,4 *milj. €*	83,3 *milj. €*

~844,1 ***milj. €***

#BUDŽETS2026

PUBLISKĀ SEKTORA IZDEVUMU EFEKTIVIZĀCIJAS BŪTISKĀKIE PASĀKUMI

181 MILJONS

ministriju izdevumu samazinājums

2026. gads

>34 milj.	~20 milj.	>20 milj.	>26 milj.
ATLĪDZĪBU IZDEVUMI (samazinātas 1 145 amata vietas)	**PRECES UN PAKALPOJUMI**	**SUBSĪDIJAS UN DOTĀCIJAS**	**PAMATKAPITĀLA VEIDOŠANA**

- ✓ **POLITISKO PARTIJU FINANSĒJUMA IESALDĒŠANA**
- ✓ **VĒLĒTO AMATPERSONU ALGU IESALDĒŠANA**

20 milj.	4,2 milj.	~30 milj. (2026. gadam) ~10 milj. turpmāk ik gadu)
PRĒMIJAS PAR NOVĒRTĒŠANU (atcelšana no 2027.gada)	**ILGSTOŠO VAKANČU SAMAZINĀŠANA** (no 2027.gada)	**PARĀDA VADĪBA**

PIEKLASIFICĒTO KAPITĀLSABIEDRĪBU IZDEVUMU EFEKTIVIZĀCIJA

Paaugstināta valsts aizsardzības kapacitāte, lielāka sabiedrības drošības sajūta, ciešāka sadarbība ar NATO sabiedrotajiem un ilgtermiņā stabilāka un drošāka valsts attīstība.

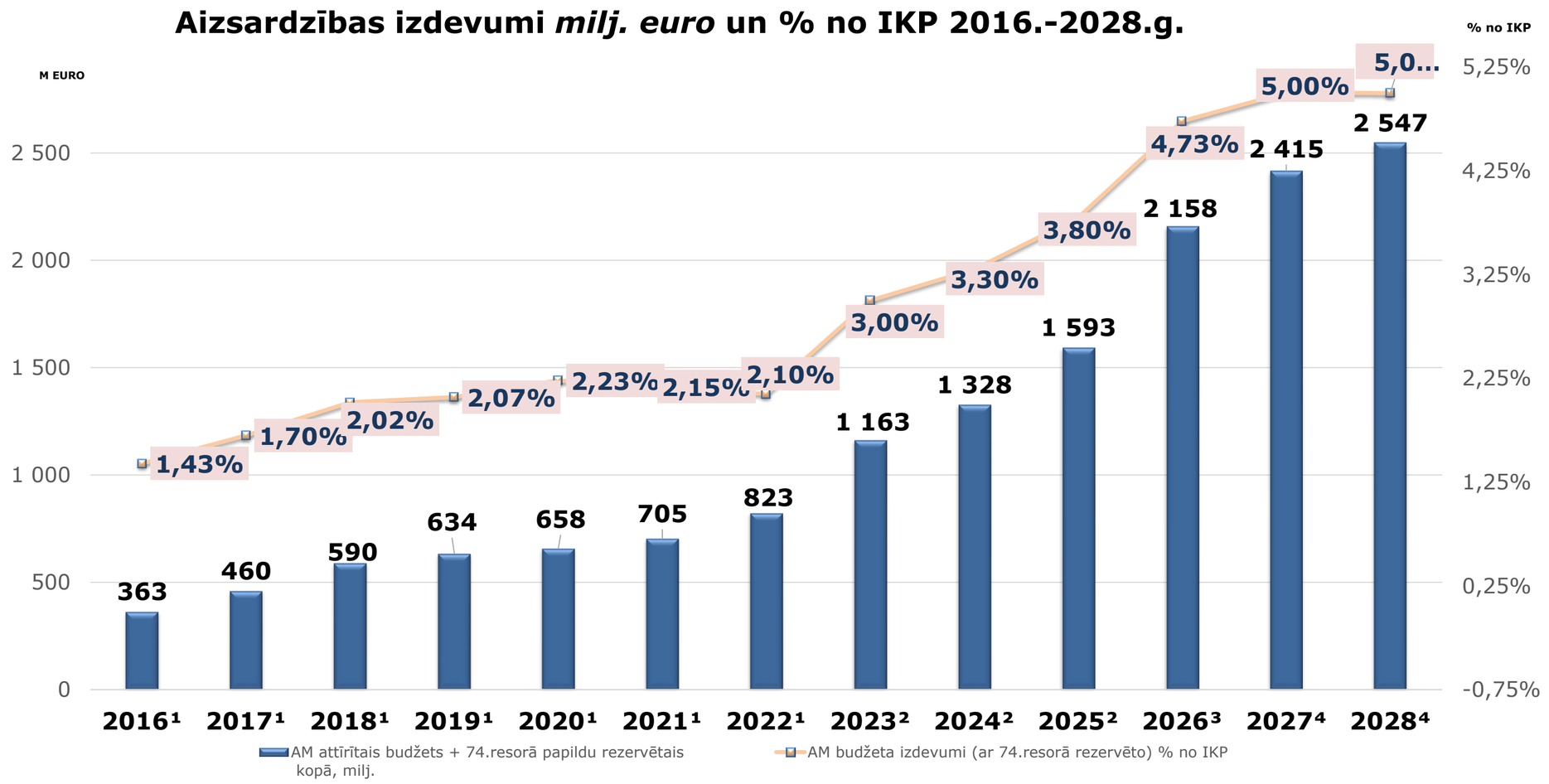

¹2016.-2022.gadam atbilstoši AiM mājaslapā publicētajai info: https://www.mod.gov.lv/lv/par-mums/aizsardzibas-nozares-budzets
²2023.-2025.gadam izpilde (izņemot izdevumus no ārvalstu finanšu palīdzības un NATO finansējumu)
³2026. gadam budžeta likums (izņemot izdevumus no ārvalstu finanšu palīdzības un NATO finansējumu)
⁴2027.-2028. gads bāze uz 03.2026. (izņemot izdevumus no ārvalstu finanšu palīdzības un NATO finansējumu)

Vispārējās valdības parāda līmenis 2026. gadā tiek prognozēts 48% no IKP, un tas pakāpeniski pieaugs, stabilizējoties 53% līmenī sākot ar 2029. gadu

Vispārējās valdības parāda tendence, % no IKP

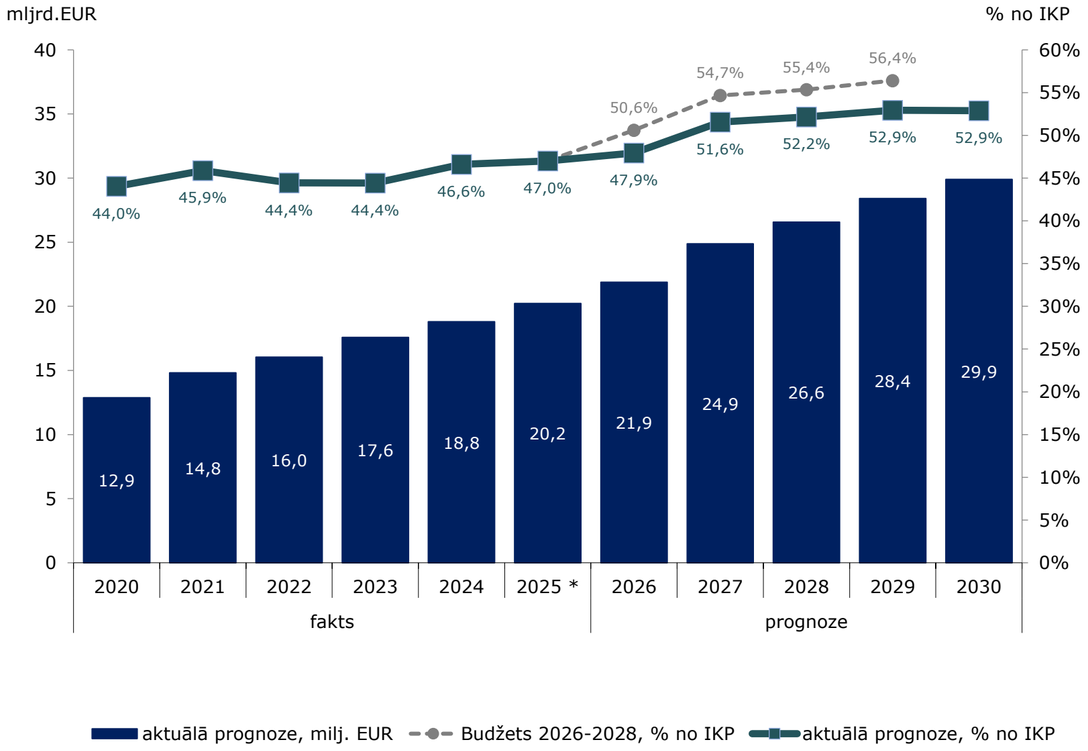

* operatīvais novērtējums

Datu avots: *Eurostat (EDP 2025.gada oktobra notifikācija), Valsts kase*

Valsts parāda tendences vidējā termiņā ietekmē:

- aktuāla valsts budžeta bilances prognoze,
- aktualizētās makroekonomisko rādītāju prognozes,
- nepieciešamība savlaicīgi nodrošināt resursus 2028., 2029. un 2030. gada sākumā plānotajai valsts parāda atmaksai.

Centrālās valdības aizņēmumu atmaksas grafiks

uz 31.03.2026., nominālvērtībā, milj. euro

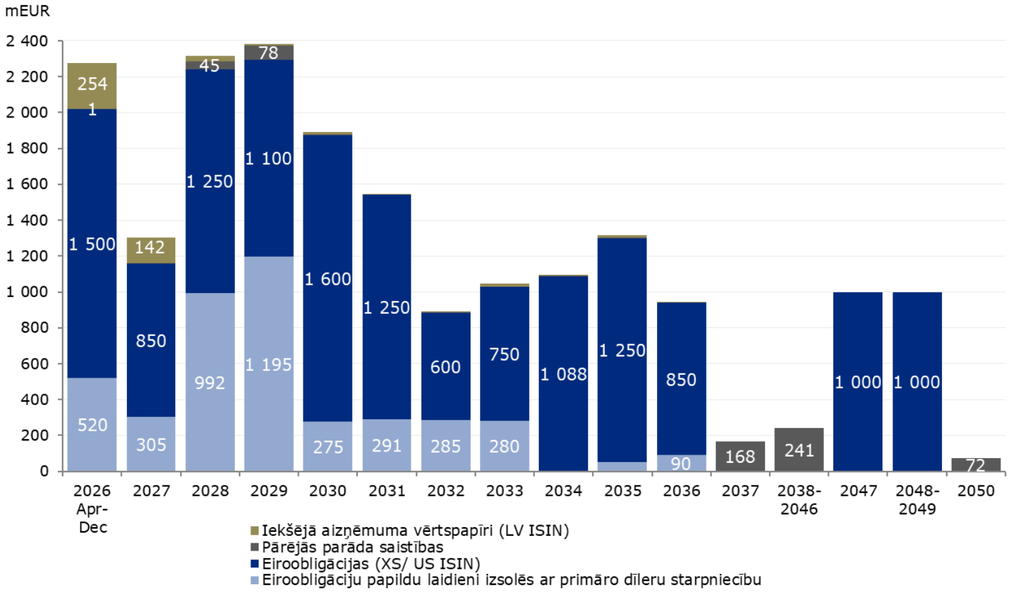

LĪDZSVAROTS BUDŽETS UN FISKĀLĀ DISCIPLĪNA

Deficīts būtiski zemāks, nekā bija plānots*.

	Vispārējās valdības budžeta bilance 2025. gadā, % no IKP
Plānotais 2025. gada budžetā (ar fiskālā nodrošinājuma rezervi)	**-3,0**
Novērtējums 2025. gada rudenī (budžets 2026-2028)	**-2,9**
Novērtējums 2026. gada aprīlī (FSP PZ 2026)	**-2,4**

Vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā pēc FM novērtējuma sasniedza 2,4% no IKP, pieaugot salīdzinājumā ar 2024. gadu. Galvenokārt tas ir saistīts ar lielāku finansējumu sociālajam atbalstam un aizsardzībai, kā arī intensīvākām investīcijām ES fondu projektu īstenošanā. **Tajā pašā laikā tas ir par 0,5 procentpunktiem zemāks, nekā prognozēts 2025. gada rudenī.**

2025. gada 21. janvārī ES Padome apstiprināja jaunu vidēja termiņa plānošanas dokumentu – Latvijas Fiskāli strukturālo plānu 2025.-2028. gadam (turpmāk – FSP) un attiecīgi **Latvija 2026. gadā sagatavoja otro tā ieviešanas ikgadējo Progresa ziņojumu.** Veikts izdevumu pieauguma novērtējums par 2024. un 2025. gadu.

Neto izdevumu pieaugums būtiski zemāks nekā maksimāli pieļaujamais

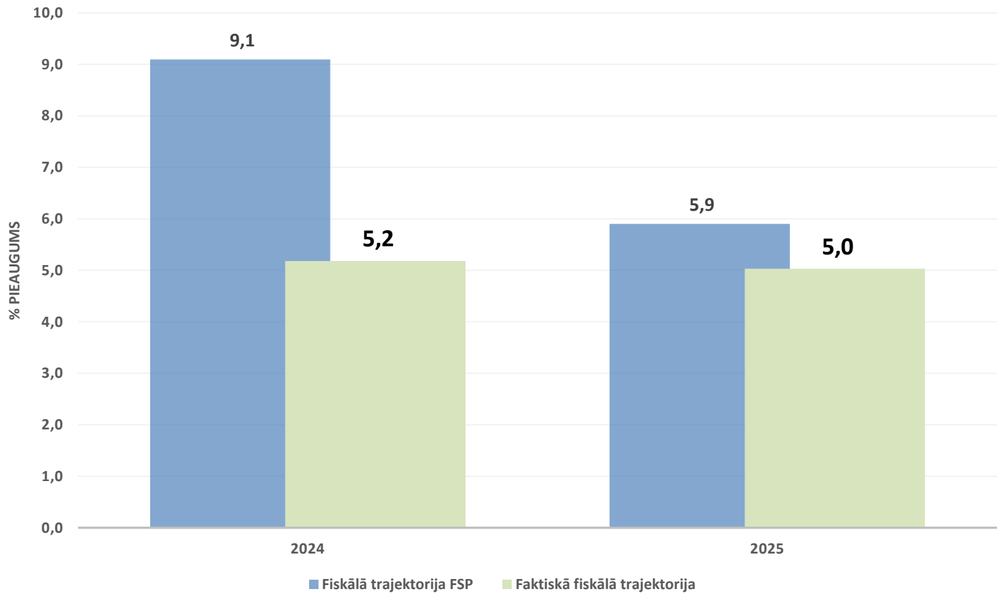

Izdevumu pieaugums zemāks kā ES Padomes apstiprinātajā fiskālajā trajektorijā – **veidojas pozitīvs uzkrājums kontroles kontā**

* - Valdības deficīta un parāda notifikācijas ietvaros *Eurostat* publicēs oficiālos datus 2026. gada 22. aprīlī.

NODROŠINĀTS LĪDZSVAROTS BUDŽETS UN IEVĒROTA FISKĀLĀ DISCIPLĪNA

Latvijas kredītreitinga attīstība (2014-2025)

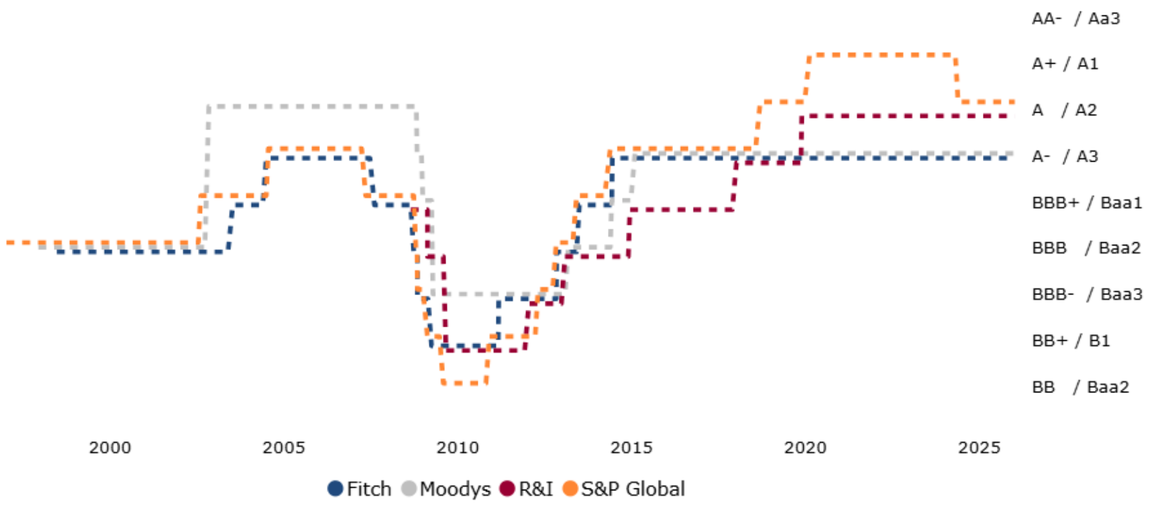

Latvijas kredītreitinga stiprās puses

- Īstenotās politikas uzticamība un valdības rīcībspēja, ko atbalsta dalība ES un eirozonā
- Ekonomikas elastība, noturība un pielāgošanās spēja
- Mērens, bet pieaugošs, valsts parāds pret IKP un mērenas parāda apkalpošanas izmaksas salīdzinājumā ar "A" līmeņa kredītreitinga valstu vidējiem rādītājiem
- Valdības spēja īstenot stingru fiskālo politiku iepriekšējos gados
- Mērens privātā sektora parādsaistību līmenis

2025. gada plānotais deficīts bija 2,9% no IKP , bet izpilde bija labāka - faktiskais deficīts 2,4% no IKP

VALSTS KASES ĪSTENOTĀ PRIORITĀRĀ PASĀKUMA **«VIENOTĀ PAKALPOJUMU CENTRA IZVEIDE»** (VPC)

Paveiktais 2025. gadā

No 2025. gada 1.janvāra uzsākta VPC grāmatvedības uzskaites un personāla lietvedības informācijas sistēmas pakalpojuma sniegšana. 2026.gadā turpinās reforma īstenojot centralizācijas uzdevumus sadarbībā ar IeM, LM, ĀM.

1 Uz 2026.gada janvāri 67% no iestādēm centralizētas VPC (109 iestādes)

2 Uz 2026.gada janvāri pārņemti 8 resori ar 254 amata vietām

3 Apkalpojamo cilvēku skaits ap 30 000

4 Centralizācijas rezultātā šobrīd efekts ir ap 27% mazāk grāmatvežu nekā līdz šim resoros uz tādiem pašiem pienākumiem

Ieguldījumu un izdevumu fakts 2024.-2025. gadā, plāns 2026.-2028. gadā

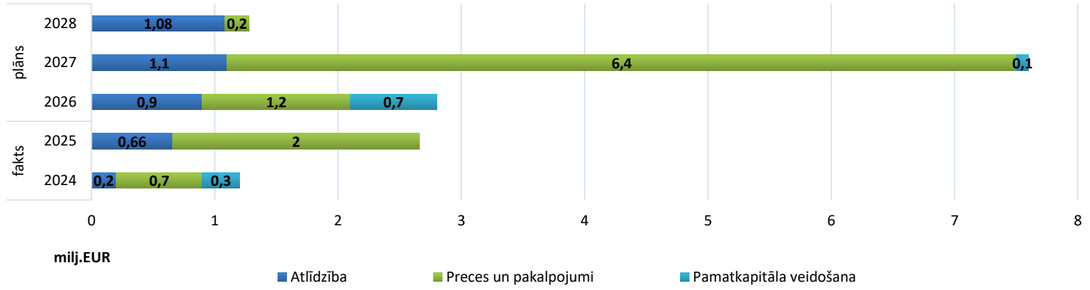

Grāmatvedības centralizācijas reforma

Resors	Grāmatvežu slodzes pirms reformas	Grāmatvežu slodzes pēc reformas 01.01.2026. VPC	Resoros saglabājamais amata vietu skaits	Reformas ieguvums	Likvidējamo amata vietu skaits jeb ieguvums no procesa centralizācijas	Slodžu samazinājums PWC dati/VPC
IZM	132	71	15	46	16	-35%
KM	93	38	29	26	10	-28%
TM	106	64	21	21	10	-20%
VM	67	34	12	21	9	-31%
EM	25	11	5	9	3	-36%
VARAM	16	10	4	2	0	-13%
KEM	4	3	1	0	0	0%
ZM	41	23	10	8	2	-20%
Kopā	**484**	**254**	**97**	**133**	**50**	-27%

**Līdz 2026. gada 31.maijam reformas izdevumi galvenokārt finansēti no ES Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna investīcijas 2.1.2.1.i. "Pārvaldes centralizētās platformas un sistēmas" projekta Nr. 2.1.2.1.i.0/1/23/I/VARAM/009 "Valsts pārvaldes vienota valsts finanšu resursu plānošana un pārvaldības grāmatvedības pakalpojumu nodrošinājums, vienotās resursu vadības ieviešana". Turpmāku resoru centralizāciju paredzēts finansēt VPC prioritārā pasākuma ietvaros.*

Ilgtspējīga finanšu sektora attīstība

- **Latvijā kā vienā no pirmajām valstīm tika veikts "Moneyval" 6. kārtas novērtēšanas process**, un tā rezultāti apliecina, ka **Latvija ir starptautiski atzīta par valsti ar efektīvu, caurskatāmu un pret naudas atmazgāšanas riskiem noturīgu sistēmu**.

- Izstrādāts nacionālais regulējums regulas par par kriptoaktīvu tirgiem (MiCA) ieviešanai, radot drošu un vienotu vidi kriptoaktīvu tirgus attīstībai. **Pieņemtais Kriptoaktīvu pakalpojumu likums veicina finanšu tehnoloģiju uzņēmumu ienākšanu un nodrošina modernu maksājumu infrastruktūru, tostarp tiešu piekļuvi maksājumu sistēmām.**

- **Ieviests specializētās kredītiestādes koncepts ar sākotnējo kapitālu, kas nedrīkst būt mazāks par vienu milj. euro**. Specializētās kredītiestādes licence ļaus piekļūt finanšu tirgiem ES arī nebanku finanšu iestādēm, piemēram, krājaizdevu sabiedrībām vai finanšu tehnoloģiju uzņēmumiem, kas bieži tiek finansēti tikai no to akcionāru līdzekļiem vai ar kapitāla tirgus instrumentiem.

- **2025. gadā paplašināts krājaizdevu sabiedrību kreditēšanas subjektu loks ar komercsabiedrībām un kooperatīvām sabiedrībām.** Juridisko personu kreditēšanas paplašināšana ir vērsta uz ilgtspējīgu krājaizdevu sabiedrību sektora izaugsmi, veicinot biedru un finanšu līdzekļu piesaisti, īpaši lauku teritorijās

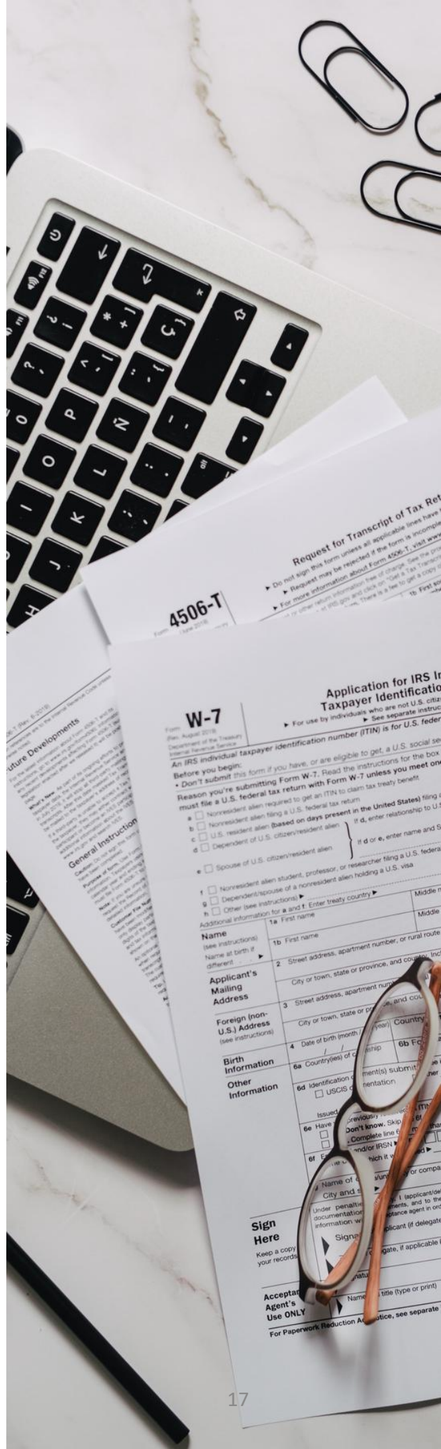

Ilgtspējīga finanšu sektora attīstība

- Pieņemts **Finanšu tirgus digitālās darbības noturības un mākslīgā intelekta izmantošanas likums, kas nodrošina DORA un Mākslīgā intelekta akta prasību ieviešanu Latvijā.** Tas stiprina finanšu sektora aizsardzību pret informācijas un komunikācijas tehnoloģiju traucējumiem un kiberapdraudējumiem, kā arī garantē augstu drošības līmeni mākslīgā intelekta izmantošanā finanšu pakalpojumos.

- **Latvijā pieaug uzņēmumu skaits, kas finansējuma piesaistei izvēlas emitēt obligācijas. Nasdaq Riga obligāciju tirgus kapitalizācija, kas ir kopējā visu apgrozībā esošo obligāciju vērtība 2025. gada beigās sasniedza 1,8 miljardus euro**, un salīdzinot ar 2024.gada apjomu pieauga par 28,8%. Papildus tam, 2025. gadā AS "Latvenergo" starptautiskajā tirgū emitēja obligācijas 400 milj. euro vērtībā un AS "Citadele Bank" attiecīgi – 300 milj.euro vērtībā.

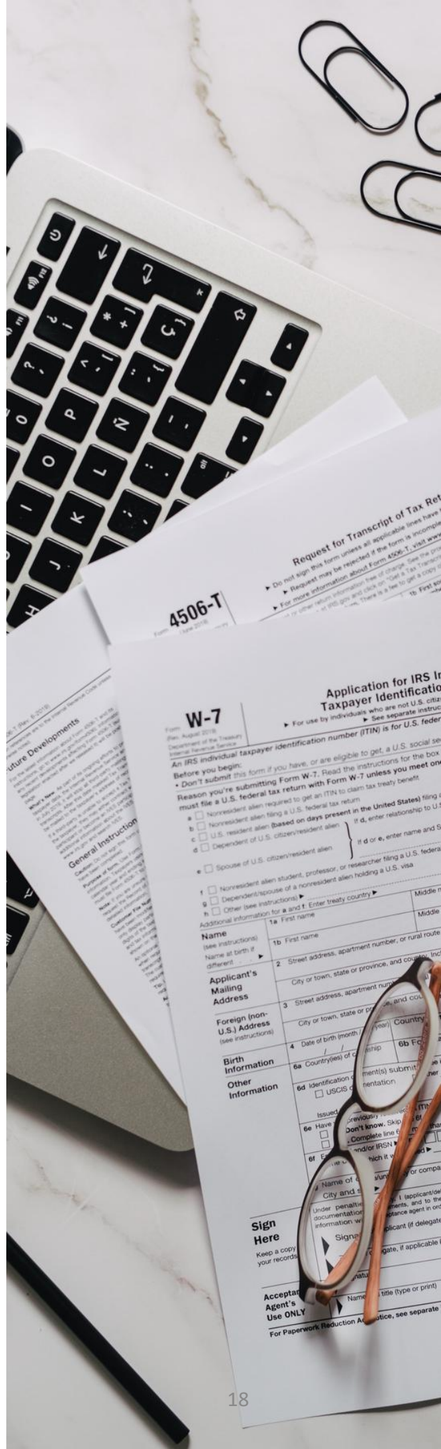

VALSTS IEŅĒMUMU (T.SK. MUITAS) POLITIKAS VADĪBA (IZDEVUMI - 199,4 milj. euro)

Politikas mērķi:

- **prognozējuma un starptautiski konkurētspējīga nodokļu un muitas sistēma**

Politikas rezultatīvie rādītāji:

- Nodokļu ieņēmumi kopā ar iemaksām fondēto pensiju shēmā no IKP (%)
- Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars komercsektorā (%)

VALSTS IEŅĒMUMU (T.SK. MUITAS) POLITIKAS VADĪBAS KPI

Nodokļu ieņēmumi kopā ar iemaksām fondēto pensiju shēmā no IKP (%)

** dati budžeta paskaidrojumi - 2026.gada janvārī pirms atjaunotās FSP prognozes*

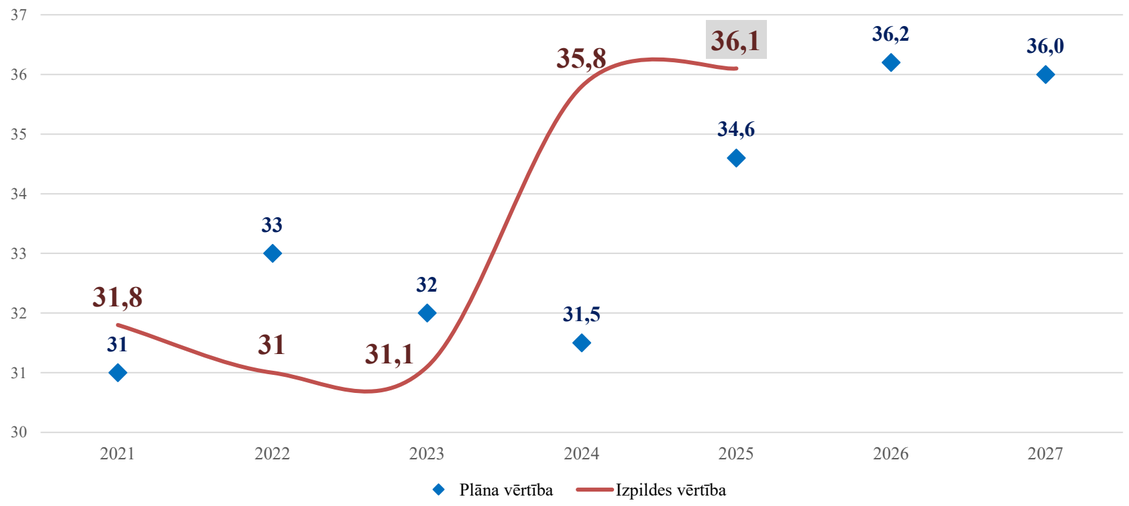

Nedeklarēto darba ienākumu īpatsvars komercsektorā (%)

**nav datu par 2025*

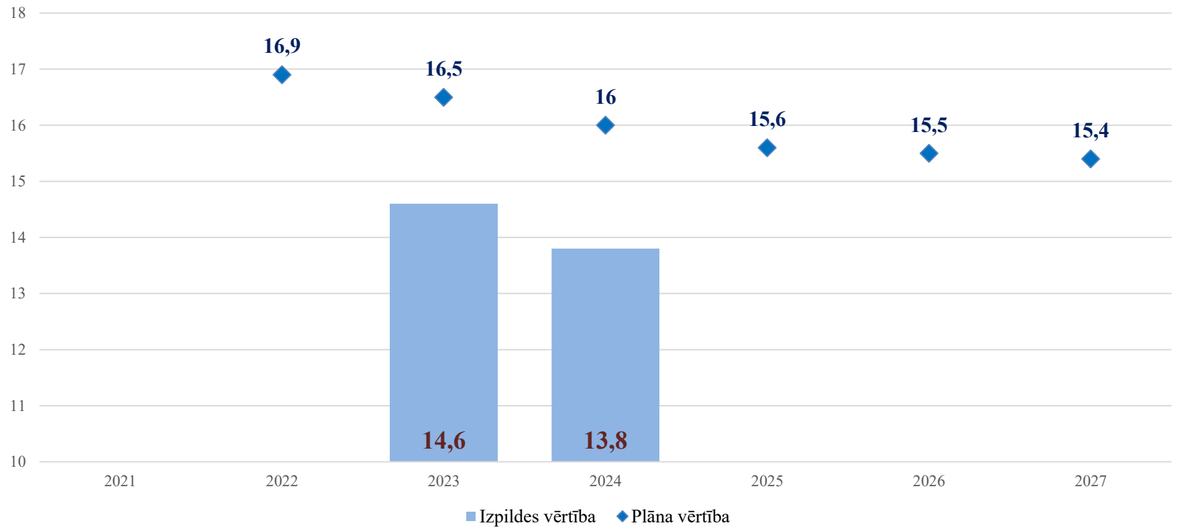

Stabila nodokļu politika un investīciju vides pievilcības uzlabošana

- **Īstenota darbaspēka nodokļu reformu, pārejot uz fiksēto ar IIN neapliekamo minimumu 2025.gadā 510 eiro**, 2026.gada - 550 euro mēnesī. Pozitīvi ietekmē 95% strādājošo.

- **Pieņemts alternatīvs uzņēmumu peļņas sadales aplikšanas režīms (15 % UIN un 6 % IIN),** kā arī mainīts uzņēmumu ienākuma nodokļa regulējums finansējumam no alternatīviem avotiem, veicinot kapitāla piesaisti Latvijā.

- **Pārskatītas transfertcenu un globālo transfertcenu dokumentu sagatavošanas prasības un sliekšņi**, kā arī vietējā un globālā dokumentācija būs sniedzama tikai pēc VID pieprasījuma latviešu vai angļu valodā.

- **Mainīts nokavējuma naudas regulējums attiecībā uz vienotajā nodokļu kontā ieskaitāmajiem maksājumiem** - izmaiņas paredz nokavējuma naudas aprēķināšanu divas reizes mēnesī – katra mēneša pirmajā un piecpadsmitajā datumā (līdz šim bija par katru nokavētu dienu), kā arī paplašināt uzskaitījumu, kad nokavējuma nauda par samaksas termiņa kavējumu netiek aprēķināta.

- **Īstenotas strukturālās reformas, reorganizējot VID un integrējot IAUI funkcijas, kā arī izveidojot jaunu iestādi – Nodokļu un muitas policiju.** No 2026. gada 1. janvāra Nodokļu un muitas policija darbosies kā atsevišķa tiešās pārvaldes iestāde iekšlietu ministra pārraudzībā, stiprinot vienotu pieeju tiesībaizsardzībai nodokļu un muitas jomā. No 2026. gada 1. aprīļa azartspēļu un izložu uzraudzības funkcijas tiks koncentrētas VID, nodrošinot efektīvāku resursu izmantošanu un pārvaldības vienkāršošanu

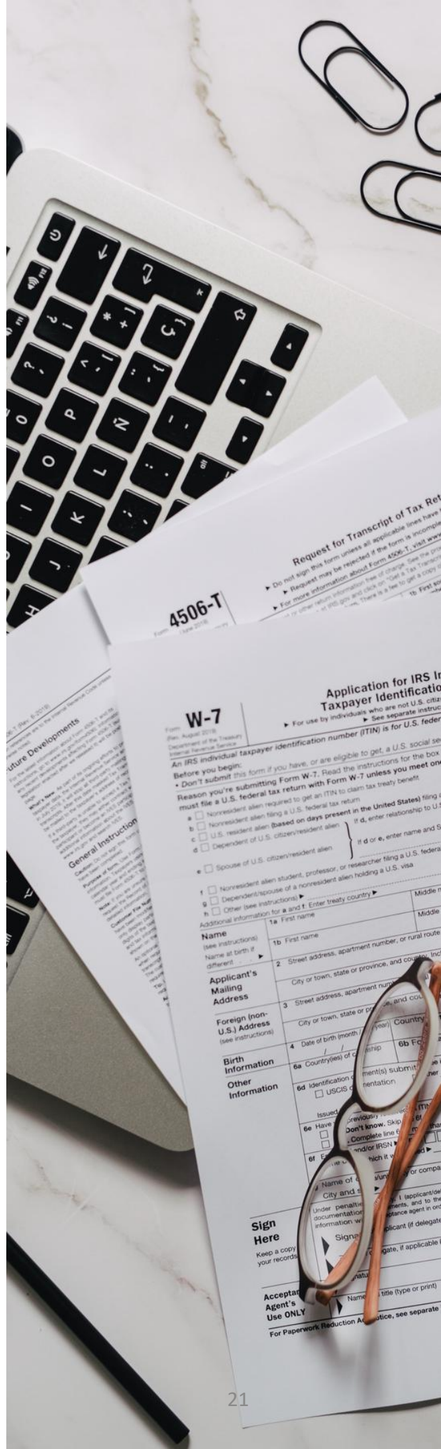

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi *(pēc naudas plūsmas)* katru gadu pieaug *(FSP 2026. gada Progresa ziņojuma prognozes - 2026. gada aprīlis)*

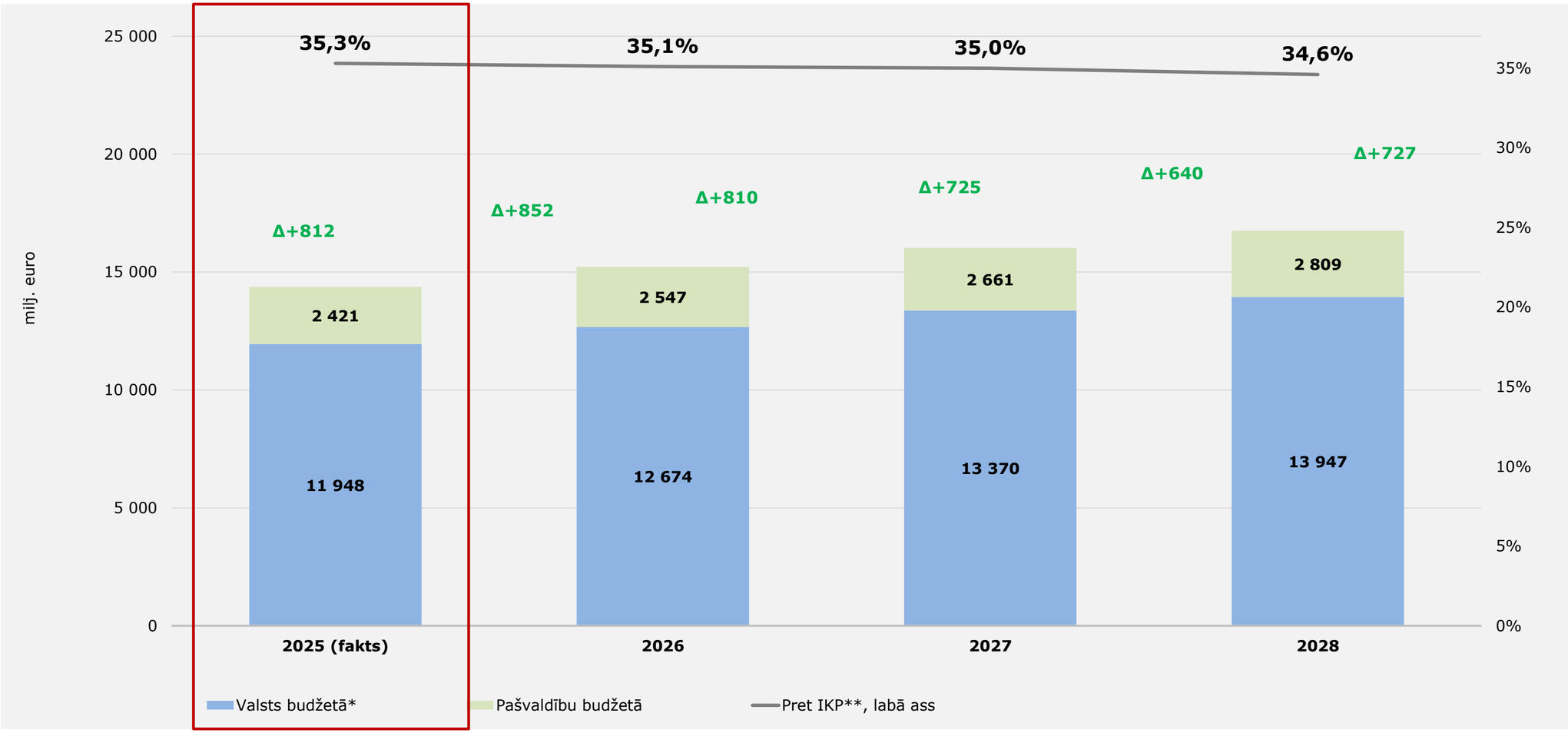

Datu avots: FM
** neieskaitot ieņēmumus vienotajā nodokļu kontā un VSAOI iemaksas 2.pensiju līmenī;*
*** nodokļu ieņēmumi kopā («nodokļu slogs»)*

2024. gadā Latvijas nodokļu ieņēmumi *(pēc uzkrājuma principa)* straujāk kā 2023. gadā apsteidz Lietuvas nodokļu ieņēmumus ***(+1,9 p.p. 2024. gadā, +0,6 p.p. 2023. gadā)*** un tuvojas Igaunijas nodokļu ieņēmumiem ***(-0,3 p.p. 2024.gadā, -1,2 p.p. 2023. gadā)***

Nodokļu ieņēmumi ES 2023. gadā, % no IKP

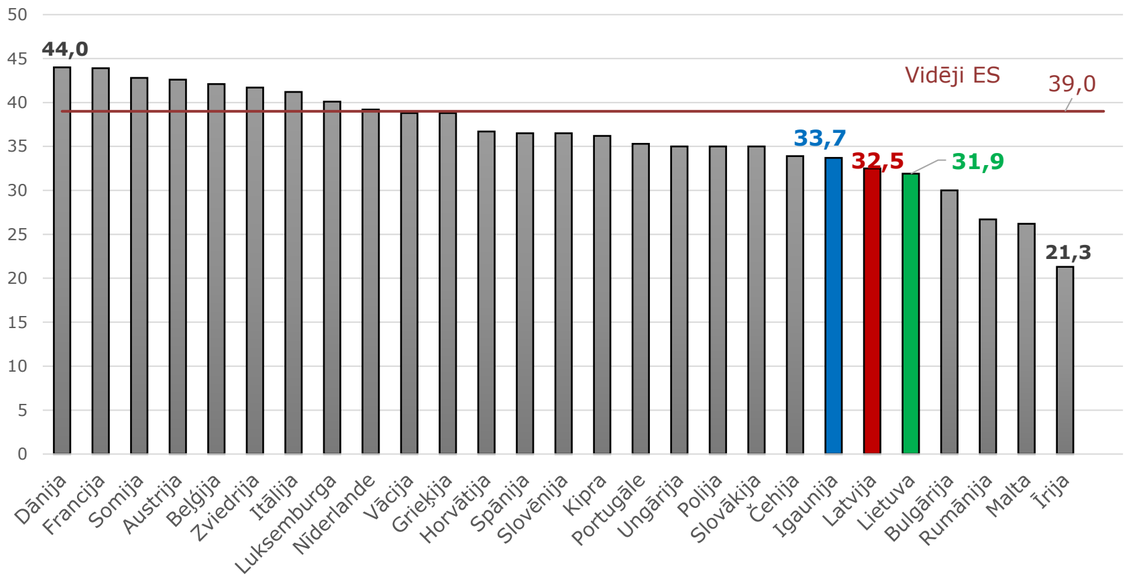

Nodokļu ieņēmumi ES 2024. gadā, % no IKP

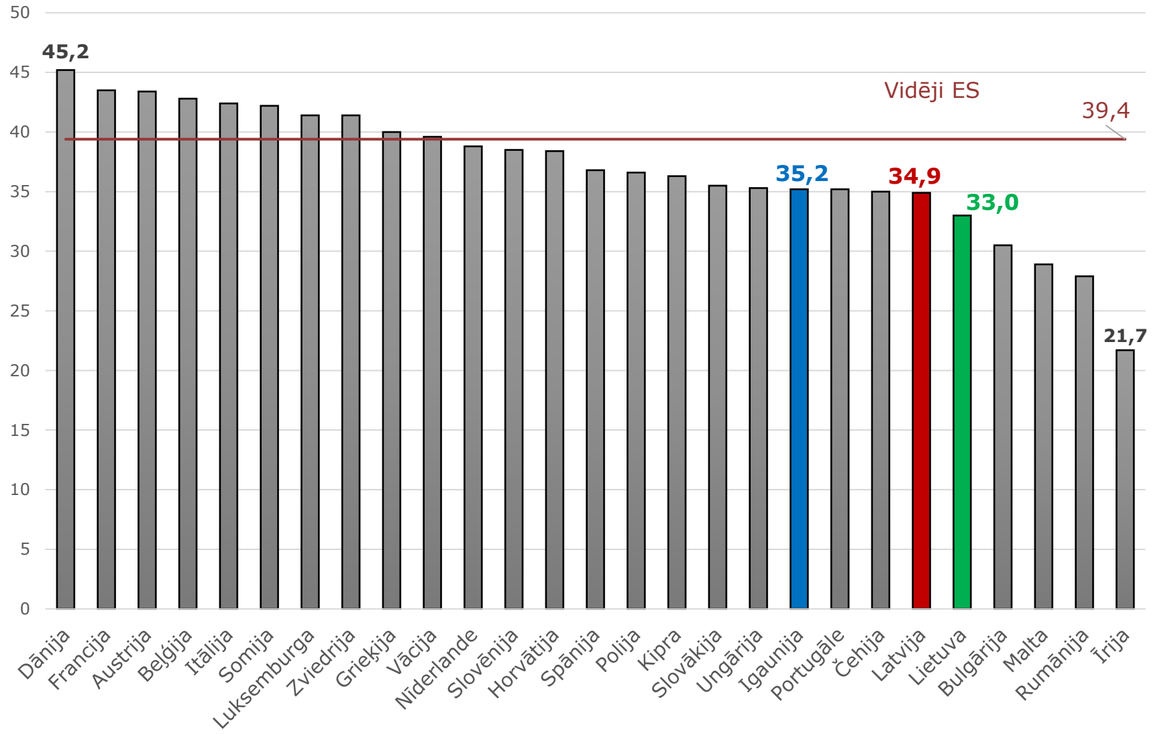

Datu avots: *Eurostat*

LATVIJA 2025. GADĀ IEVĒROJAMI SAMAZINĀJA DARBASPĒKA NODOKĻU SLOGU LIELĀKAJAI DAĻAI IEDZĪVOTĀJU UN PADARĪJA TO NEDAUDZ PROGRESĪVĀKU

(Igaunija tai pašā laikā darbaspēka nodokļu slogu palielināja)

Darbaspēka nodokļu slogs strādājošam (bez apgādībā esošām personām), %

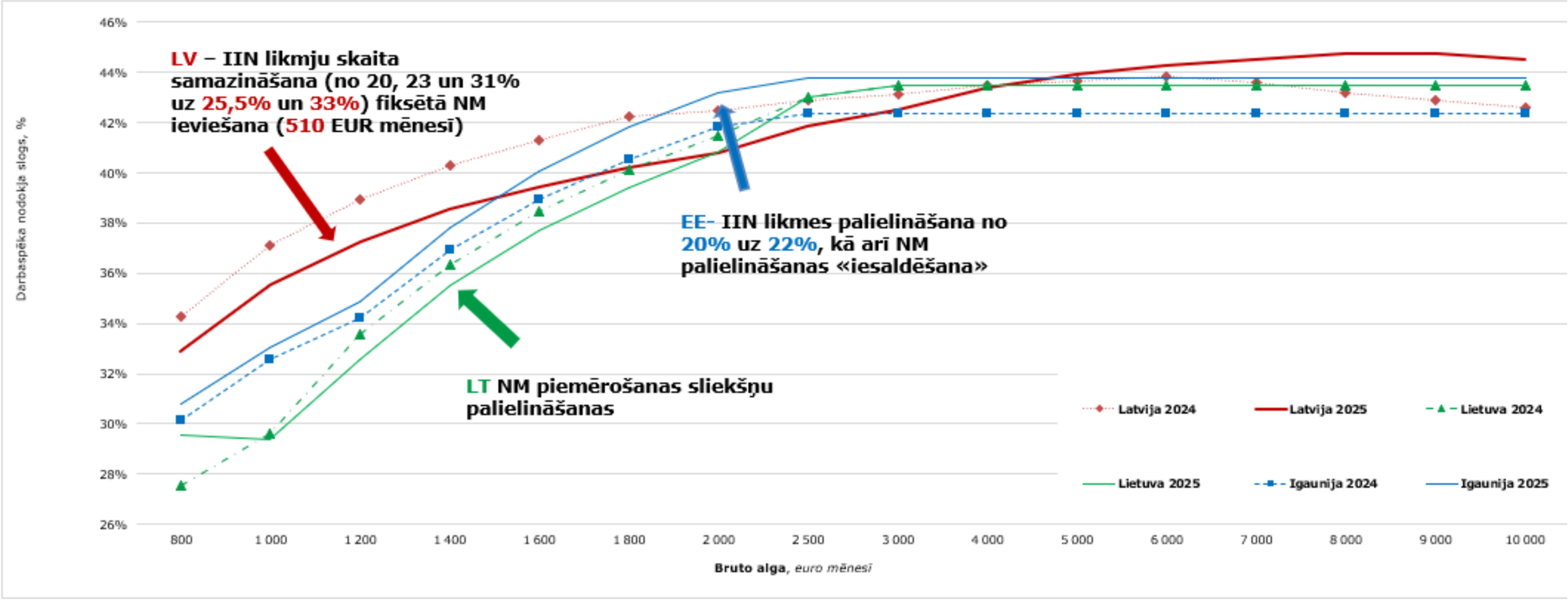

! Lietuvā un Igaunijā darbaspēka nodokļu sloga aprēķinā ņemtas vērā arī iemaksas pensiju II līmenī.

! Igaunijā no 2025. gada brīvprātīgās iemaksas pensiju II līmenī vari izvēlēties maksāt – 2%, 4% vai 6% apmērā.

! Lietuvā aprēķinos ņemta vērā darba devēja vispārējā VSAOI – 1,79% apmērā.

Īstenoto pasākumu kopums un sistēmisko risinājumu ieviešana sniedza pozitīvu rezultātu uz ēnu ekonomikas mazināšanos

VSAOI un IIN plaisa komercsektorā,
% un milj. euro

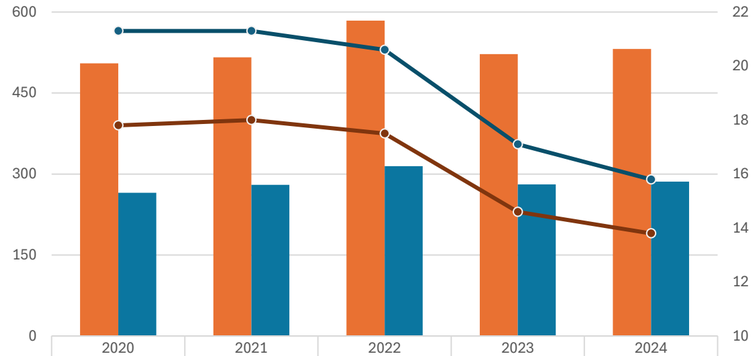

	2020	2021	2022	2023	2024
VSAOI plaisa , milj. euro	505,2	516,1	584,2	522,0	531,7
IIN plaisa, milj. euro	265,3	280,0	314,5	280,7	285,9
VSAOI plaisa, %	17,8	18,0	17,5	14,6	13,8
IIN plaisa, %	21,3	21,3	20,6	17,1	15,8

Nedeklarētie darba ienākumi komercsektorā,
% un milj. euro

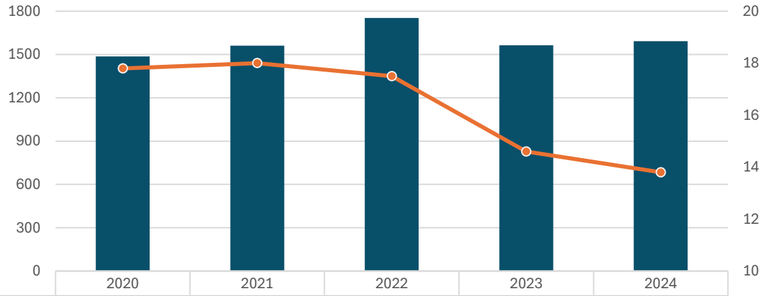

	2020	2021	2022	2023	2024
Nedeklarētie darba ienākumi, milj. euro	1 486,4	1 560,8	1 753,2	1 564,1	1 592,9
Nedeklarētie darba ienākumi, %	17,8	18,0	17,5	14,6	13,8

- **ēnu ekonomikas indekss** 2024. gadā samazinājies par 1,5pp līdz **21,4%** no IKP (2023 – 22,9%), *SSE Riga dati*
- **pārskatos neuztvertās ekonomikas īpatsvars** 2023. gadā samazinājies par 1,6pp līdz **6,7%** no IKP (2022 – 8,3%), *CSP dati*
- **nodokļu morāles** rādītājs "*Krāpšanās ar nodokļiem vienmēr ir attaisnojama, ja rodas šāda iespēja*" 2024. gadā samazinājies līdz **1,7** punktiem (2023 – 1,9 punkti), *SSE Riga dati*
- panākts ievērojams progress – 2025. gadā īstenoti **vairāk nekā puse** no Ēnu ekonomikas ierobežošanas plānā 2024.–2027. gadam iekļautiem 56 pasākumiem
- nodokļu maksātāju skaita pieaugums, pieaugošie vidējie darba ienākumi un efektīva administrēšana veicināja nodokļu parādu samazināšanos, kas, savukārt, veicināja nodokļu ieņēmumu pieaugumu un uzlaboja valsts spēju nodrošināt pakalpojumus

ES UN CITAS ĀRVALSTU FINANŠU PALĪDZĪBAS VADĪBA (IZDEVUMI - 889,2 milj. euro)

Politikas mērķi:

- **ilgtspējīgas un uz attīstību vērstas investīcijas Latvijas tautsaimniecībā atbilstoši valsts attīstības prioritātēm. Kohēzijas politikas ES fondi, EEZ un Norvēģijas atbalsta programmas, Latvijas un Šveices sadarbības programmas**

Politikas rezultatīvie rādītāji:

- Minimālais EK pieprasāmo ES fondu izdevumu slieksnis, lai nodrošinātu ikgadējo saistību izpildi (milj. euro)

ES UN CITAS ĀRVALSTU FINANŠU PALĪDZĪBAS VADĪBAS KPI

Minimālais EK pieprasāmo ES fondu izdevumu slieksnis, lai nodrošinātu ikgadējo saistību izpildi
(milj. euro)

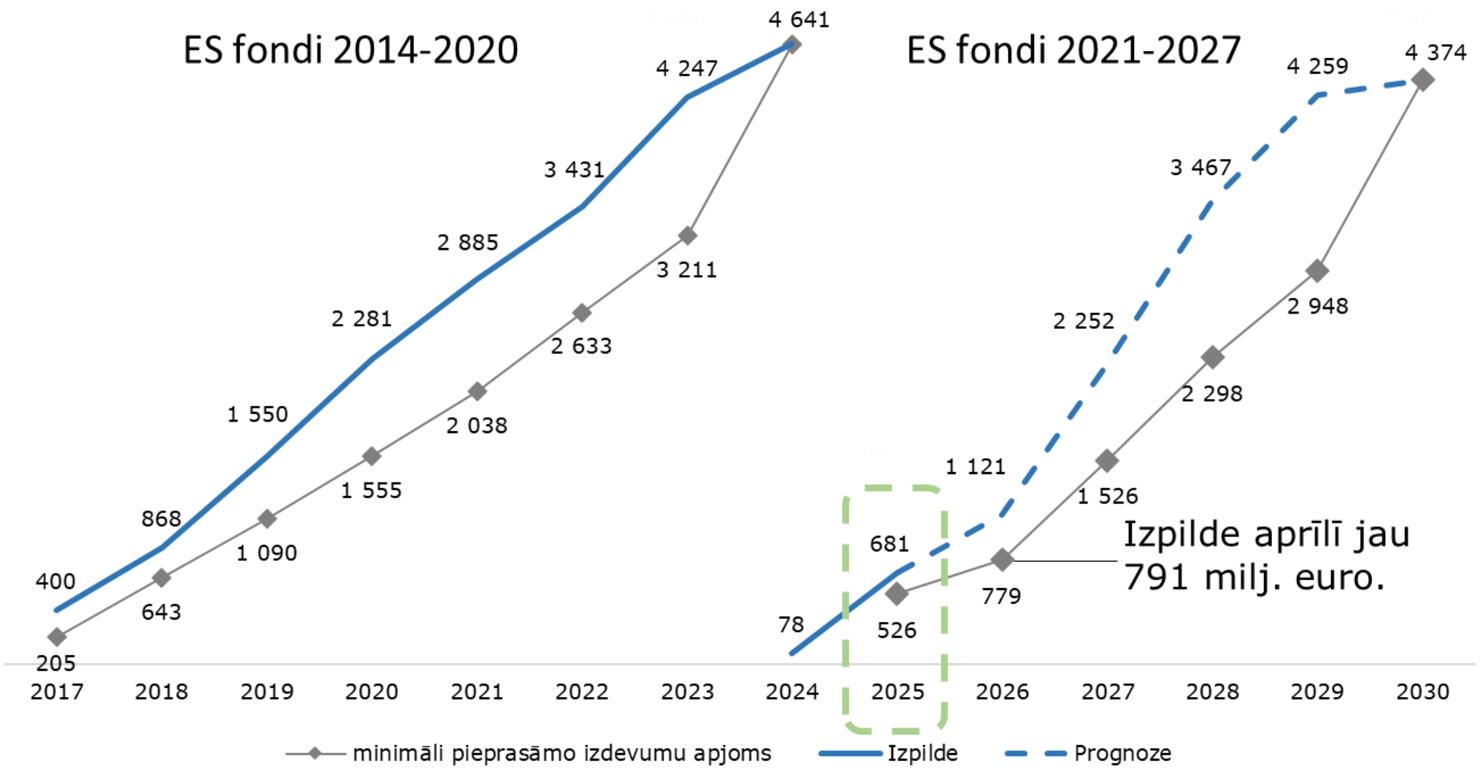

Visos plānošanas periodos ir nodrošināti EK iesniegtie maksājumu pieprasījumi par investīciju izdevumiem virs programmā noteiktā minimālā apjoma, t.i., ar rezervi (milj. euro, kumulatīvi).

Ievērojams tempa kāpums ES fondu un AF investīcijām/budžeta izdevumiem ekonomikas izaugsmei - vairāk kā 1,4 mljrd. euro potenciāls arī 2026. gadā, kad noslēdzas AF plāna īstenošana.

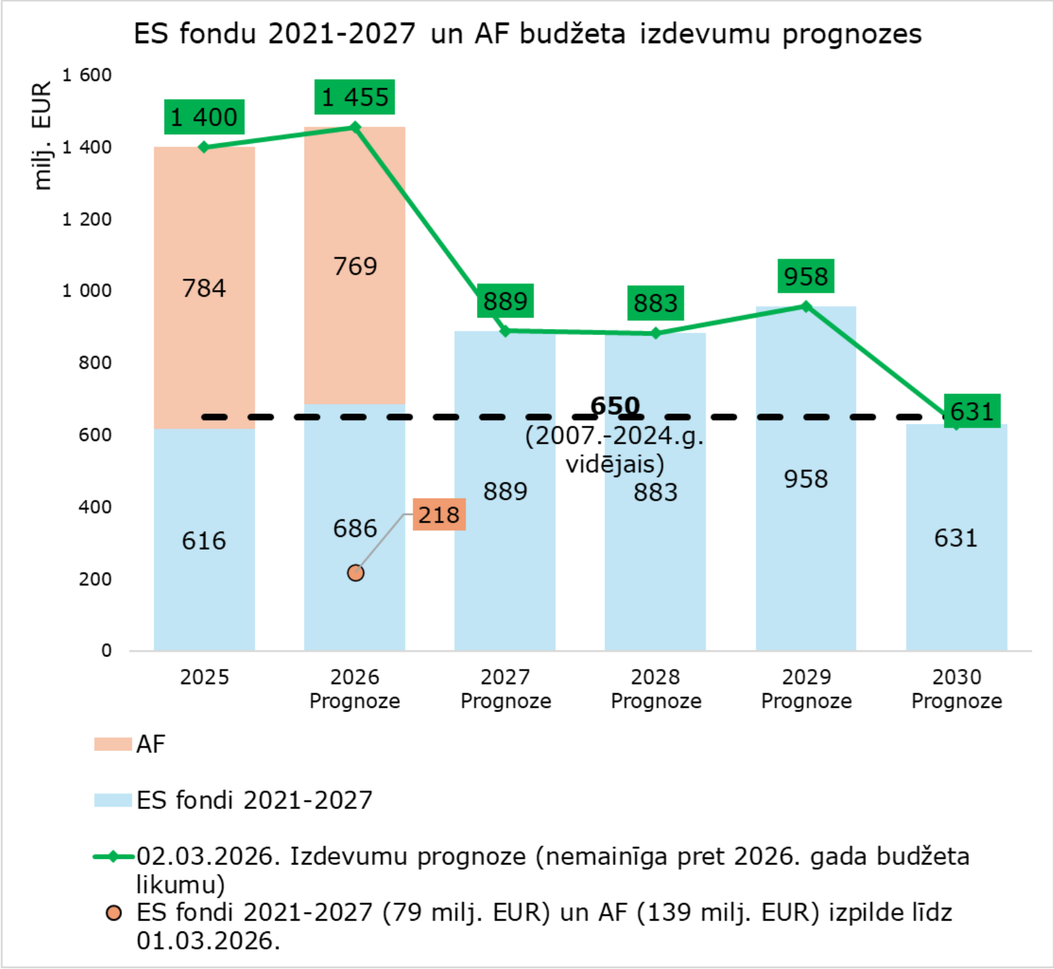

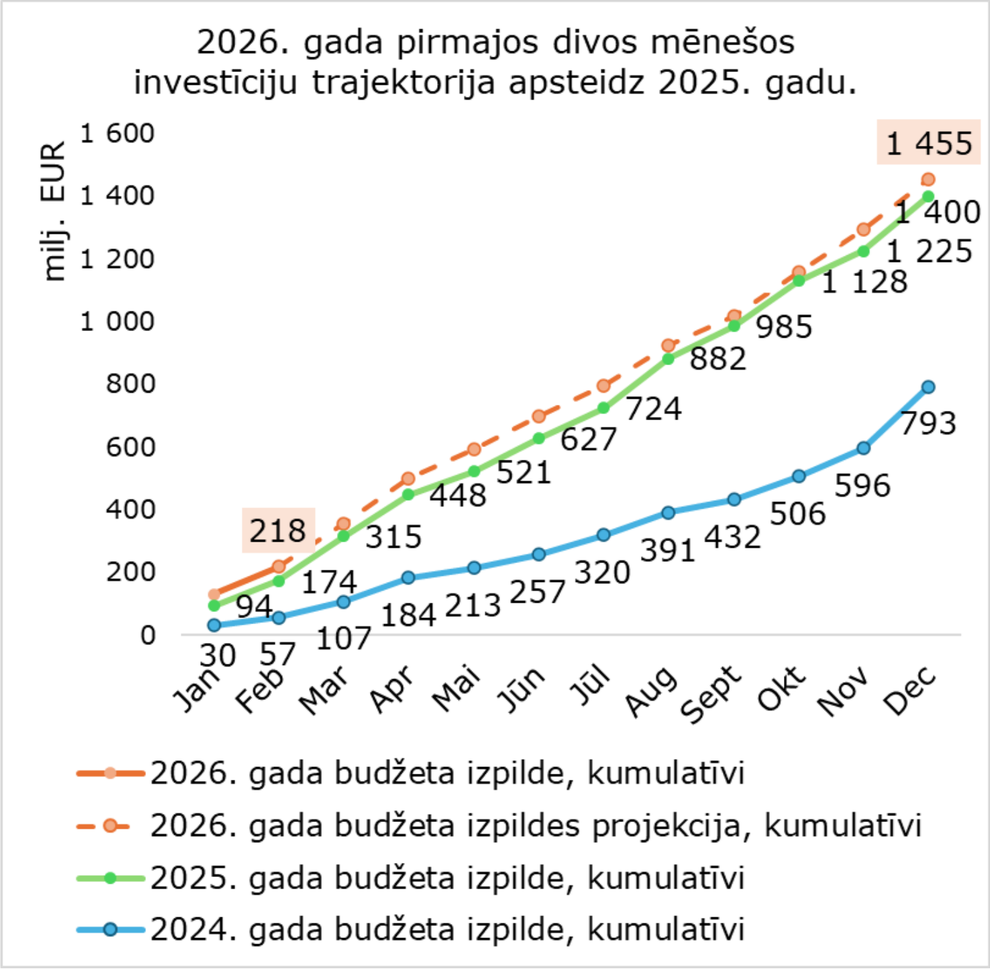

ES fondu investīcijām izsludinātas vai pabeigtas vairāk kā 90% projektu atlases no pieejamā ES finansējuma. Līdz 2026. gada vidum ~ 86% būs projekti ieviešanā un līdz gada beigām ~90%.

ES fondu finansējums investīcijās nozarēs

4 231 milj. €

Jauni Programmas grozījumi apstiprināti MK 24.03.2026., t.sk.:

- finansējuma pārdales **Latvijas Onkoloģijas centra rekonstrukcijas** pabeigšanai; **41 milj.** euro (ERAF);
- citas pārdales 51,9 milj. euro (ERAF) **augstas gatavības** prioritāru projektu īstenošanai, t.sk. 25,5 milj. euro (ERAF) pārdale uzņēmējdarbības rūpniecības **spēju uzlabošanai aizsardzības jomā**.

3 945 milj. €
(+78 milj. €)

Projektu atlases

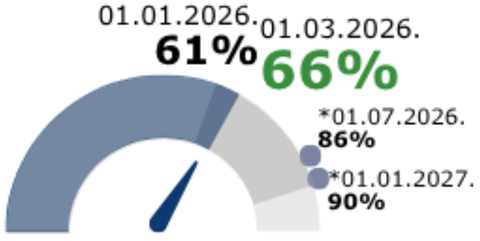

2 794 milj. €
(+232 milj. €)

Noslēgti līgumi

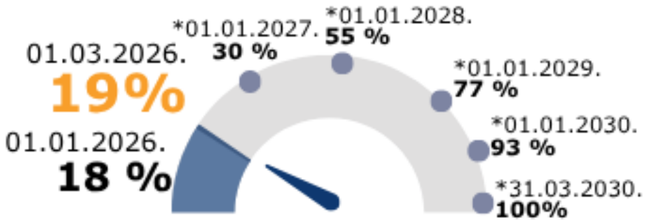

807 milj. €
(+62 milj. €)

Maksājumi projektos

** prognoze*

(izmaiņas no 01.01.2026. līdz 01.03.2026.)

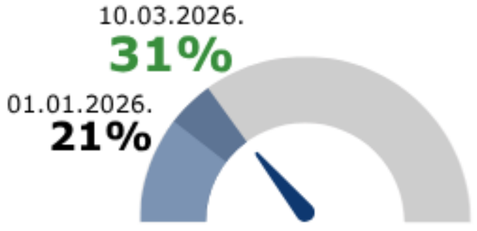

1 315 milj. €
(+423 milj. €)

No EK saņemtie maksājumi

tai skaitā:
671 milj. € starpposma maksājumi
644 milj. € avansa maksājumi

(izmaiņas no 01.01.2026. līdz 10.03.2026.)

ES fondu regulējums investīcijām izstrādāts par gandrīz 100%. Līdz 17.03.2026. par 98% MK apstiprināts regulējums investīcijām programmā kopā.

ES fondu finansējums investīcijās nozarēs

4 231 milj. €

4 167 milj. €
(+62 milj. €)
Apstiprinātie MK noteikumi

2026. gadā apstiprināmi **5** investīciju MK noteikumi par **63 milj. euro.**

Lielākā daļa (81%, 51 milj. EUR) ir **saskaņošanas procesā.**

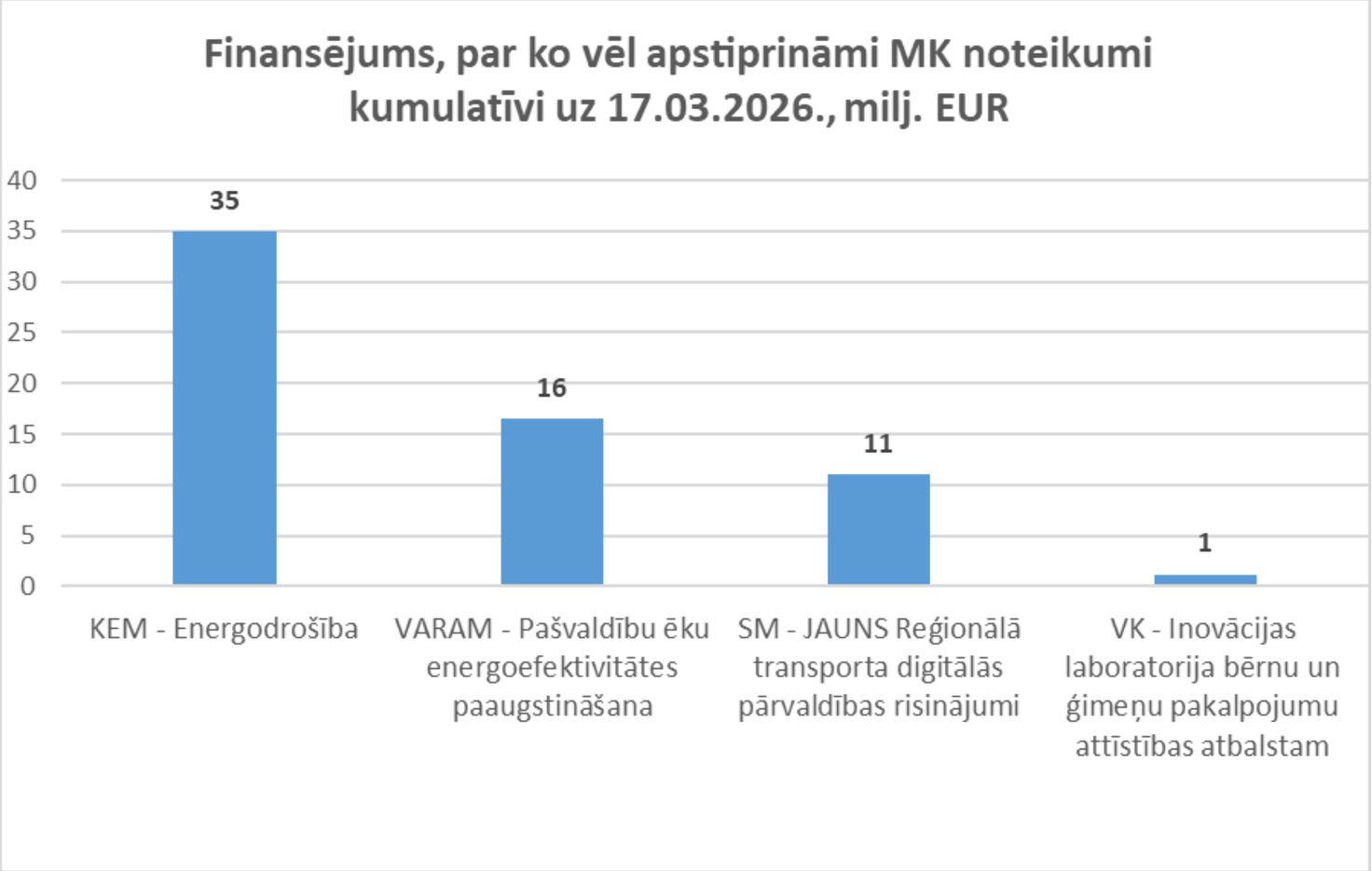

1,97 mljrd. euro Atveseļošanas fonda (AF) reformu un investīciju plāna ieviešana jāpabeidz ne vēlāk kā līdz 31.08.2026. Noslēguma dokumentācija jāiesniedz EK līdz 30.09.2026 (nav pagarināms).

Līgumi (milj. €)

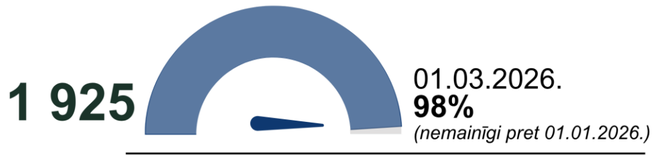

Maksājumi (milj. €)

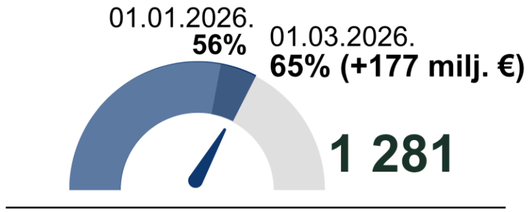

Rādītāju izpildes progress:

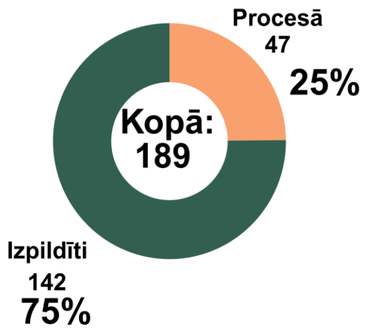

Saņemtie maksājumi no EK (milj. €):

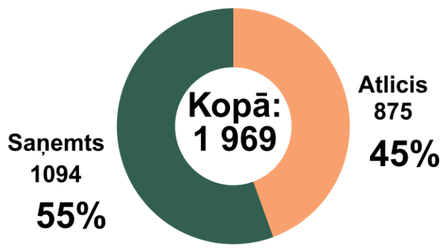

Maksājumu pieprasījumu grafiks un sasniedzamie rādītāji:

2025	2026
41 rādītāji	58 rādītāji
41 izpildīti	11 izpildīti; 47 procesā
371,2 milj. € pieprasīts EK 30.12.2025.	503,7 milj. € tiks pieprasīts EK 2026. gadā

Pastiprināti uzraugāms, kur kavējumi un riski – reformas, kam ir liela finansiālā ietekme (īpaši, **augstākās izglītības reforma**), kā arī apjomīgi infrastruktūras projekti - risku vadība un operatīva rīcība, ja nepieciešams.

Būtisku risku gadījumā, grozījumi AF plānā iesniedzami EK ne vēlāk kā 2026. gada maijā - FM apzina riskus un ministriju priekšlikumus, konsultējas ar EK.

Atsevišķos gadījumos, kad izpildīti rādītāji 100% AF saņemšanai no EK un ir valsts budžeta līdzekļu ietaupījums, ar MK lēmumu var turpināt konkrētas investīcijas pabeigšanu.

Dati līdz 01.03.2026.

BIROKRĀTISKOS PROCESU SAMAZINĀŠANA ES FONDU FINANSĒJUMA IEGŪŠANAI/ IZMANTOŠANAI

Lai mazinātu birokrātiskos procesus ES fondu finansējuma iegūšanai/izmantošanai, aptaujāti respondenti publiskajā un privātajā sektorā (saņemti/apstrādāti ~ 400 priekšlikumi).

Paveiktais

1. Apzināti būtiskākie kavējošie procesi un pilnveidots ES fondu normatīvais regulējums un prakse ieviešanas efektivitātei.
2. CFLA kā stratēģiska partnera projektu ieviesējiem kultūras stiprināšana, iedzīvināšana praksē.

Ieguvums: 2021-2027

1. vidēji par 40 darbdienām (vairāk kā 25%) ātrāki lēmumi par projektu iesniegumiem *(mazāk kritēriju, prasīto dokumentu, «zaļais koridors finansiāli ietilpīgām un aizsardzības/drošības nozares investīcijām, pašdeklarēšanās principa plašāka piemērošana, atviegloti nosacījumi VID «A» reitinga saņēmējiem).*
2. CFLA "Konsultē vispirms" princips un procesu optimizēšana paātrinājusi dokumentācijas izvērtēšanu 2025.gadā par 9%, 2026.gadā fokusējoties vismaz uz 15% u.c., paātrinās maksājumu plūsma, mazinās neskaidrības, atvieglots darbs ieviesējiem, fokusējoties uz investīciju rezultātu sasniegšanu.

VALSTS NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BŪVNIECĪBAS FINANSĒŠANA (IZDEVUMI - 10,2 milj. euro)

Darbības mērķis:

- **nodrošināts finansējums valsts nekustamo īpašumu uzlabošanai VAS "Valsts nekustamie īpašumi" projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši MK pieņemtajiem lēmumiem**

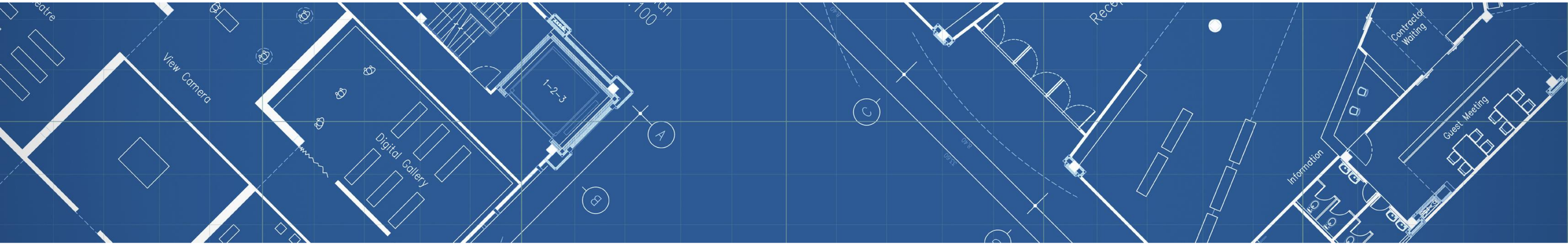

VALSTS BUDŽETA DOTĀCIJA VNĪ ĪSTENOTAJIEM PROJEKTIEM UN PASĀKUMIEM

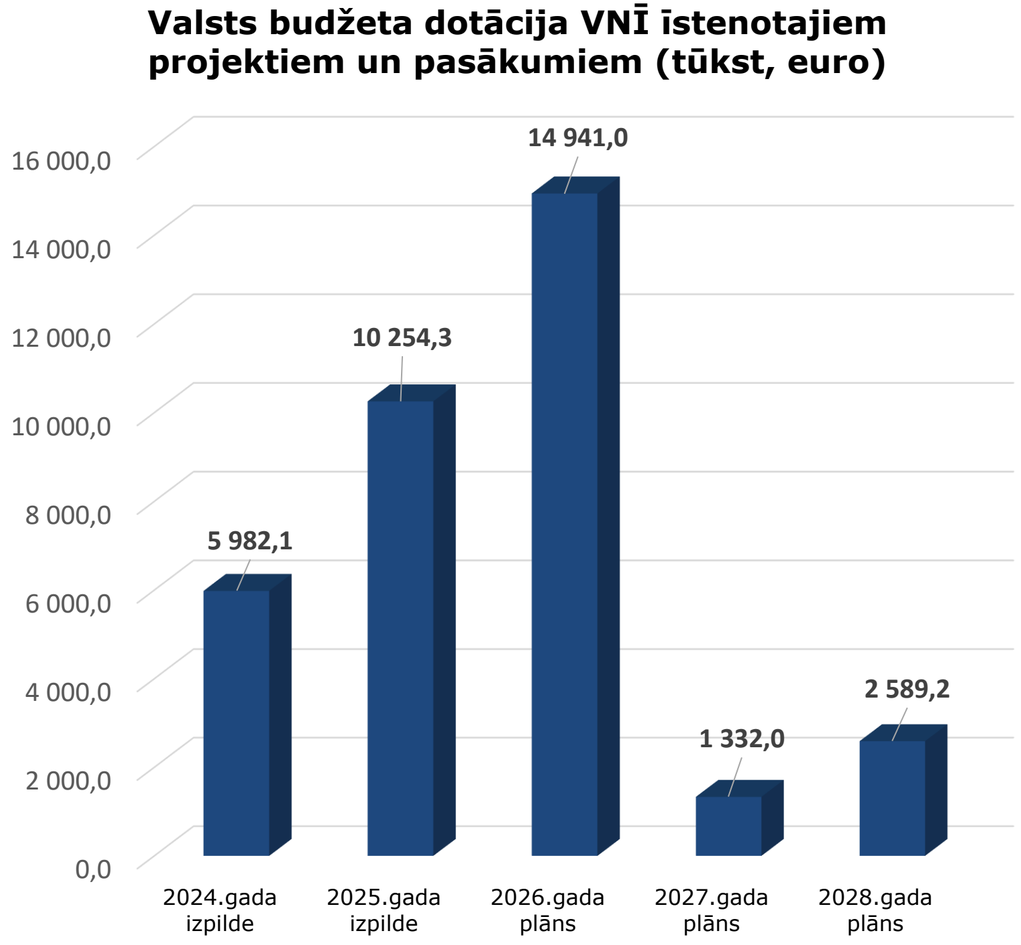

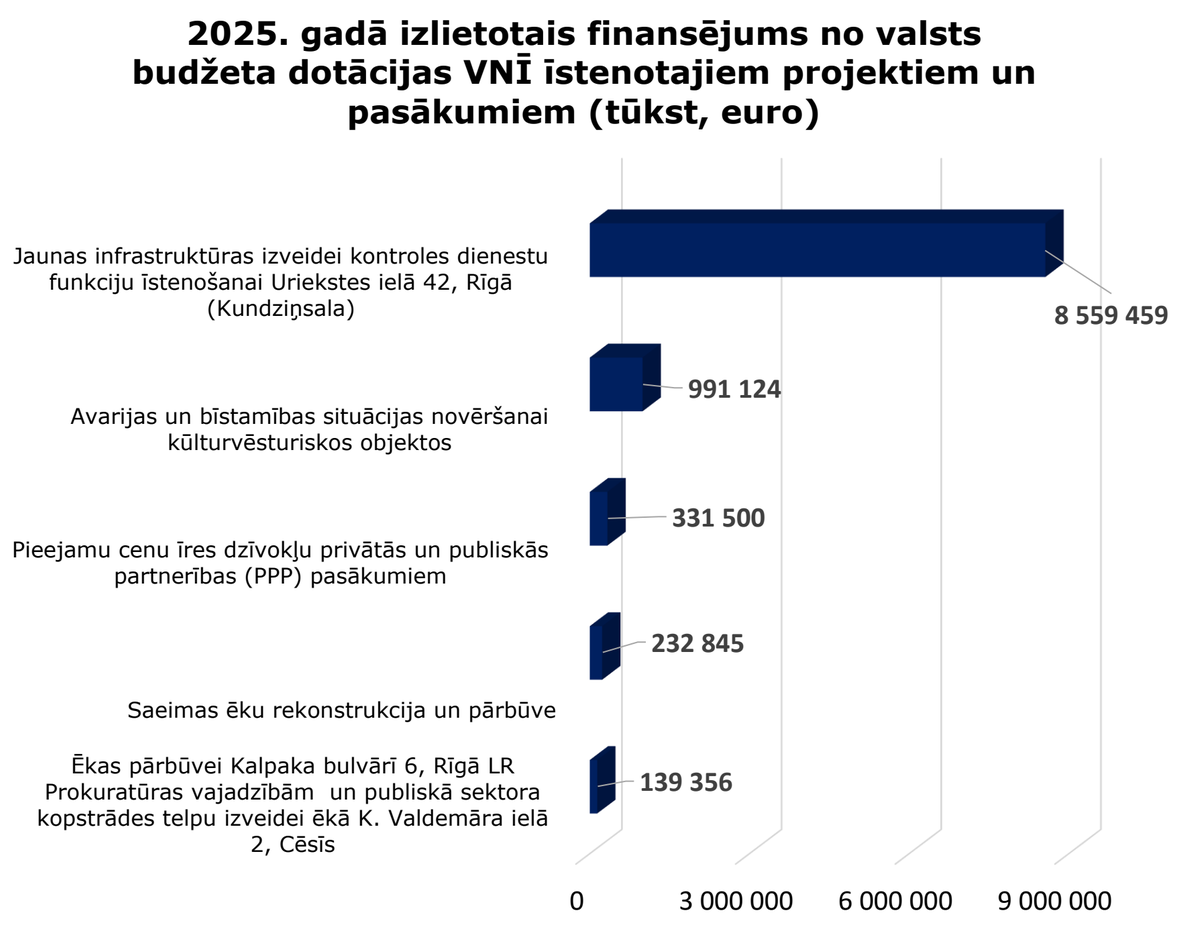

VNĪ KĀ VALSTS LIELĀKĀ NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PĀRVALDĪTĀJA UN ATTĪSTĪTĀJA LIELĀKIE PROJEKTI, KUROS 2025. GADĀ PABEIGTA BŪVNIECĪBA

TELPU MODERNIZĀCIJA UN PIELĀGOŠANA PATENTU VALDES VAJADZĪBĀM

LATVIJAS UN KRIEVIJAS ROBEŽAS JOSLAS INFRASTRUKTŪRAS IZBŪVE

LATVIJAS UN BALTKRIEVIJAS ROBEŽAS JOSLAS BŪVNIECĪBAS IECERES IZSTRĀDE UN ROKĀDES CEĻA AP RIČU EZERU IZBŪVE

ZIEMEĻU IEKŠVĀRTU TORŅA KONSERVĀCIJA TURĀIDAS MUZEJREZERVĀTĀ

TELPU PIELĀGOŠANA VESELĪBAS INSPEKCIJAS VAJADZĪBĀM TALEJAS IELĀ 1, RĪGĀ

ĒKAS ATJAUNOŠANA UN PIELĀGOŠANU VSIA «LATVIJAS PROVES BIROJS» VAJADZĪBĀM, VECPILSĒTAS IELĀ 7 RĪGĀ

VNĪ KĀ VALSTS LIELĀKĀ NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PĀRVALDĪTĀJA NOMAS MAKSA PĒC PROJEKTU REALIZĀCIJAS

VESELĪBAS INSPEKCIJA
NOMAS MAKSA
IRR 13%, WACC 5%

Papildus ieguvumi:

- **Optimizēts valsts NĪ portfelis;**
- **Samazināts valsts pārvaldes lietoto telpu apjoms / samazinātas izmaksas**
- **Atsavināti publiskas izsoles ceļā atbrīvotie NĪ**
- **Nav jāieguldīta novecojušā infrastruktūrā ~73 milj. euro**
- **Ilgtermiņā ietaupīti valsts budžetā ~18milj. euro**

	euro/m²
Nomas maksa	9 EUR
Telpu pielāgošanas kapitālieguldījumi (VNĪ investīcijas)	7,70 EUR
KOPĀ:	16,70 EUR

Nomas līgums līdz 30.04.2044.

PATENTU VALDE
NOMAS MAKSA
IRR 6%, WACC 4%

	euro/m²
Nomas maksa	2,34 EUR
Telpu pielāgošanas kapitālieguldījumi (VNĪ investīcijas)	8,76 EUR
KOPĀ:	11,10 EUR

Nomas līgums līdz 26.10.2055.

VNĪ KĀ VALSTS LIELĀKĀ NEKUSTAMO ĪPAŠUMU PĀRVALDĪTĀJA UN ATTĪSTĪTĀJA «BUILD TO SUIT FOR OWN USE» PROJEKTS

NĪ VECPILSĒTAS IELĀ 7, RĪGĀ «BUILD TO SUIT FOR OWN USE» ĒKA PIELĀGOTA LATVIJAS PROVES BIROJA FUNKCIJAI

ĒKU PĀRVALDA UN APSAIMNIEKO LATVIJAS PROVES BIROJS

MAKSĀJUMU NODROŠINĀŠANA STARPTAUTISKAJĀS ORGANIZĀCIJĀS (IZDEVUMI - 380,1 milj. euro)

Darbības mērķis:

- **nodrošināti maksājumi atbilstoši Latvijas Republikas uzņemtajām saistībām**

IEMAKSAS ES BUDŽETĀ – PLĀNOŠANAS UN KVALITĀTES KONTROLES PROCESA APRAKSTS

ES budžeta kopapjoms	Nosaka ES, gada laikā grozījumi.
Pašu resursu bāzu prognozes	Pašu resursu padomdevējas komitejas (turpmāk – ACOR) prognozēšanas sanāksmē tiek apstiprinātas pašu resursu bāzu prognozes kārtējam (n) un nākamajam gadam (n+1).
Muitas nodokļu ieņēmumu prognozes	Plānojot TPR iemaksu apjomu katram gadam, tiek ņemtas vērā gan Eiropas Komisijas prognozes, gan FM Nodokļu analīzes departamenta (NAD) prognozes.
Korekcijas maksājumi	Pārrēķins, lai nolīdzsvarotu iemaksu apjomu un tas atbilstu faktiskajiem PVN, NKI un plastmasas resursa bāzes apjomiem par iepriekšējiem saimnieciskajiem gadiem.
Maksājumi, lai kompensētu citām ES dalībvalstīm piešķirtās atlaides	Atlaides kompensē atbilstoši katras dalībvalsts NKI atslēgai (Latvijai aptuveni 0,22%). Lai gan Lēmumā ir noteikti konkrēti apjomi, iemaksu apmērs mainās, jo tiek ņemta vērā inflācija un iemaksas tiem pārrēķinātas konkrētā gada cenās.
Ekonomikas izaugsmes rādītāji	Izmantojam arī Latvijas un citu ES dalībvalstu izaugsmes rādītājus.
Nestandarta iemaksu palielinoši vai samazinoši faktori	

ATTĒLS NO FISKĀLO RISKU DEKLARĀCIJAS – FAKTS PRET PLĀNU (NOVIRZES % NO PLĀNA)

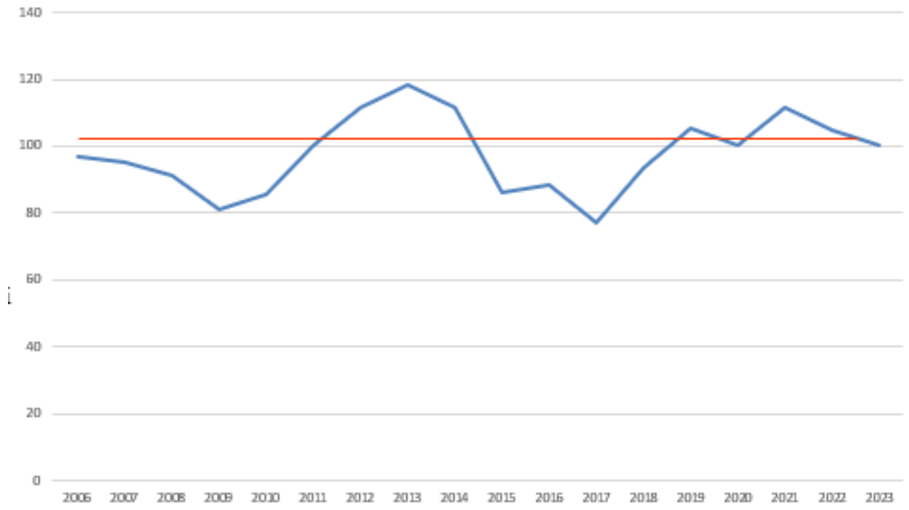

Novirzes ir +/- 20% intervālā veido simetrisku fiskālo risku.

Tā kā nepietiekamu resursu gadījumā var palielināt apropriāciju, iemaksas ES budžetā ir **fiskālais risks** FDL izpratnē, un to vada saskaņā ar fiskālo risku vadības sistēmu.

Ietaupījumus nav atļauts izmantot citām vajadzībām.

2025. GADA SECINĀJUMI

Kopumā mērķi un rādītāji ir sasniegti, t.sk.:

- **Finansējums budžeta prioritātēm** 2026. – 2028. gadam (demogrāfija, izglītība u.c.) **gūts, veicot izdevumu pārskatīšanu un pakāpenisku samazināšanu, vienlaikus veicinot ekonomikas izaugsmi.**
- **Finansējums valsts aizsardzības izdevumu finansēšanai gūts, veicot gan izdevumu pārskatīšanu, gan palielinot deficītu, ko pieļauj ES fiskālā regulējumā paredzētā elastība – valsts izņēmuma klauzula aizsardzības izdevumiem.** Ar mērķi samazināt ar deficīta palielināšanos saistītās aizņemšanās izmaksas Latvijai atbilstoši pieteikumam ir pieejams aizņēmums no ES instrumenta SAFE līdz 3,5 mljrd. euro. SAFE aizdevuma apmērs iekļaujas valsts izņēmuma klauzulas nosacījumos.
- **Turpināta uz rezultātu vērsts budžeta ieviešana,** definējot ciešāku sasaisti starp piešķirtajiem resursiem, noteiktajiem mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem. **Uzsāktas būtiskas izmaiņas budžeta procesā, digitalizējot tā plānošanu un izpildi, lai nodrošinātu plašāku finanšu datu pieejamību, izmantojamību, kā arī visaptverošu budžeta datu caurspīdīgumu.**

2025. GADA SECINĀJUMI

Kopumā mērķi un rādītāji ir sasniegti, t.sk.:

- **Kāpināts ES fondu investīciju temps** - no valsts budžeta ieguldīti 1.4 mljrd. euro (divas reizes vairāk kā 2024. gadā) Atveseļošanas fonda un kohēzijas politikas ES fondu investīciju ieviešanai.
- **Efektivizēta publiskā sektora darbība** – VID reforma, būtisks strādājošo skaita samazinājums VID, Nodokļu un muitas policijas nodošana iekšlietu ministra pārraudzībā, IAUI pievienošana VID, Grāmatvedības pakalpojumu centralizācija.
- **Atjaunota Latvijas finanšu sistēmas starptautiskā reputācija** - veiksmīgs MoneyVal novērtēšanas procesa noslēgums.
- **Pabeigta Austrumu robežas žoga izbūve** 422 km (288 milj. euro), 12 % būvdarbu īstenoti ļoti sarežģītos būvniecības apstākļos.

FM 2026. GADA PRIORITĀTES:

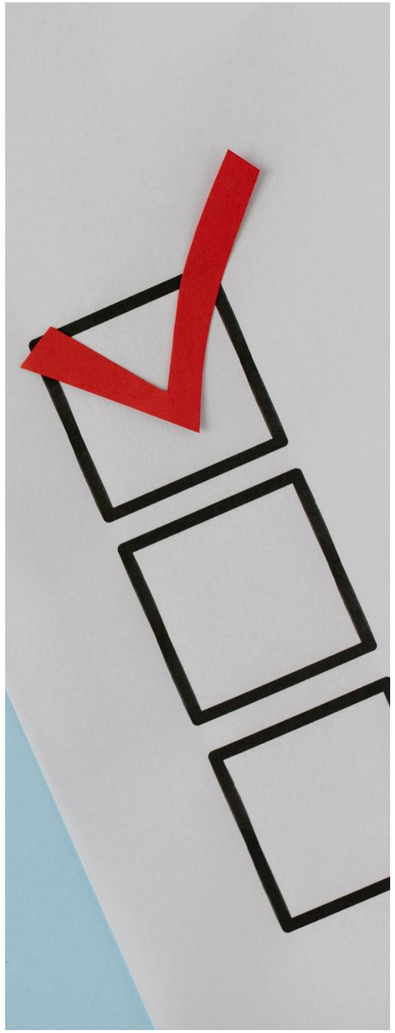

- **2027. gada budžeta un četru gadu budžeta ietvara sagatavošana,** ievērojot fiskālās disciplīnas nosacījumus un sabalansējot finanšu resursus visos valdības līmeņos.
- **Investīcijas ekonomikas izaugsmei -** sekmīgs AF noslēgums, kopumā investējot 1,4 mljrd. euro tautsaimniecības attīstībai (AF un ESIF). Uzsākta gatavošanās 2028.-2034.gada ES fondu plānošanas periodam (kopējā aploksne Latvijai – 9,3 mljrd. euro).
- **Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas jaunā modeļa izstrāde,** mazinot administratīvo slogu un sekmējot to ekonomisko attīstību.
- **Sadarbībā ar Valsts Kanceleju īstenot vienotā valdības pakalpojumu centra attīstību** (vienota grāmatvedība, vienota budžetēšana un budžeta caurskatāmības sistēmas attīstība, vienots personālvadības modulis).
- **Impulss nebanku finanšu sektora attīstībai**, izslēdzot funkciju dublēšanos, mazinot slogu uzraugāmajiem subjektiem - vienotas patērētāju kreditēšanas uzraudzības ieviešana.
- Pozicionējot Baltijas valstis kā investīcijām drošas, stabilas un labvēlīgu reģionu, veicinot investīciju piesaisti - **ERAB pilnvarnieka gada sanāksme un biznesa forums Rīgā 2026.**
- **Kapitāla tirgus attīstība** - lai veicinātu uzkrājumu novirzīšanu produktīvās investīcijās, nepieciešams ieviest Eiropas Vienoto piekļuves punktu finanšu informācijai, kā arī harmonizēt biržu sarakstu kritērijus.

Finanšu ministrija

PALDIES PAR SADARBĪBU, ĪSTENOJOT STRATĒĢISKI NOZĪMĪGUS PASĀKUMUS, KAS STIPRINĀJUŠI VALSTS FINANŠU SISTĒMAS STABILITĀTI